

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kızlar için Meslek Lisesi, Anne - Babalar için Kariyer Meselesi Projesi

TRH2.1-IAREFG-P03/280

Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

İzleme - Değerlendirme Raporu

Kasım 2015 - Ekim 2016

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK
BAKANLIğI

Rapor hakkında sorularınız için

Mikado Sürdürülebilir Kalkınma Danışmanlığı
Valikonağı Cad. Modül Apt. No: 11 K: 7 34371,
Nişantaşı, İstanbul

Tel: +90 212 2345151

E - posta: info@mikadoconsulting.com

İnternet Sitesi: www.mikadoconsulting.com

**Hatay Erol Bilecik Mesleki ve
Teknik Anadolu Lisesi**

Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
Gündüz Cad. No: 6 31020 Antakya, Hatay

Tel: +90 326 2160630

Fax: +90 326 2160619

http://www.meslekliisesikariyermeeselesi.com

Kızlar için Meslek Lisesi, Anne - Babalar için Kariyer Meselesi Projesi

Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

İzleme - Değerlendirme Raporu

Kasım 2015 - Ekim 2016

İçindekiler

Yönetici Özeti 2

Rapor Hakkında 4

Proje Hakkında 5

İzleme Ve Değerlendirme Metodolojisi 6

Kapsam 6

Mantıksal Çerçeve 6

Sosyal Etki Haritalandırması 7

Kullanılan Araçlar 7

Projenin Performans Değerlendirmesi 8

Hedeflenen - Gerçekleşen Proje Aktiviteleri 8

Proje Aktiviteleri ve Performansı 10

Projenin Ana Aktiviteleri 10

Projenin Ana Aktivitelerini Destekleyici Nitelikteki Ek Aktivite 27

Projenin Diğer Aktiviteleri 29

Projenin Sosyal Etkisi 32

Sosyal Etki Haritası 32

Kursiyerler 34

Kursiyer Aileleri 49

Projenin Genel Değerlendirmesi 52

Son Söz 56

Yönetici Özeti

Özellikle Kız Çocuklarının Okula Devam Oranlarının Artırılması Hibe Programı kapsamında hazırlanan TRH2.1-IAREFG-P03/280 no.lu “Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar İçin Kariyer Meselesi” projesi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Avrupa Birliği ve Mali Yardımlar Dairesi Başkanlığı sözleşme makamı ile Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi arasında 17.09.2015 tarihinde imzalanan sözleşme ile başlamış; 1 Kasım 2015 ile 31 Ekim 2016 tarihleri arasında yürütülmüş ve toplam 12 ay sürmüştür.

Bu rapor, projenin, profesyonel ve bağımsız bir izleme - değerlendirme ekibi olan Mikado Sürdürülebilir Kalkınma Danışmanlığı tarafından 1 Kasım 2015 ile 31 Ekim 2016 tarihleri arasında yürütülen izleme - değerlendirme çalışmalarını içermektedir. Rapor kapsamında gerek projenin hedeflerini gerçekleştirme durumu gerek ise paydaşları üzerinde yarattığı değişim incelenmiştir.

Projenin genel hedefi, Hatay ilinin mesleki eğitimin kalitesini artırarak eğitim ve işgücü piyasası arasındaki bağı güçlendirmek, bu sayede özellikle kız çocuklarının meslek liselerine gitme ve okula devam oranlarını arttırmaktır.

Ev ziyaretleri kapsamında hedeflenenden (2.500) %3 fazla olmak üzere toplam 2.578 hane ziyaret edilmiş ve tüm aileler ile rehberlik ve psikolojik danışmanlık konusunda uzman bir ekip yüz yüze görüşmeler gerçekleştirmiştir. Ziyaretler sırasında, okula gitmeyen kız çocuklarının lise eğitimlerine devam etmeme nedenleri ve aile profilleri, ailelerin ise lise eğitimine bakış açıları öğrenilmiştir. Ayrıca, lise ve mesleki eğitimin önemi anlatılarak kızların okula devam etmesi için ikna çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda bakıldığında gerçekleştirilen bu aktivitenin Hatay ili için lise çağındaki kız çocuklarının eğitim hayatına devam etmeme nedenleri konusunda önemli ve kapsamlı bir durum tespiti niteliğinde olduğu söylenebilir.

Hatay ilindeki kız çocuklarının okullaşma oranlarının artırılması ve kız çocuklarının mesleki eğitime yönlendirilmeleri amacıyla eğitim kurumu temsilcilerine ve bölgedeki kanaat önderlerine (muhtar, din görevlileri, vb.) yönelik bilgilendirme yapılması ve bu kişilerin farkındalıklarının artırılması için Hatay ilinde toplam 41 eğitim toplantısı gerçekleştirilmiştir. Eğitimlere 660 okul yöneticisi ve öğretmen, 72 mahalle muhtarı ve 222 din görevlisi katılmıştır. Rehberlik Hizmetleri Eğitimleri'nde uygulanan değerlendirme anketlerinin sonuçları, bölgedeki eğitim kurumu temsilcisi ve kanaat önderlerinin gözünden Hatay ili için lise çağındaki kız çocuklarının eğitim hayatına devam etmeme nedenleri üzerine bir durum tespiti niteliğindedir.

Bölgedeki mesleki ve teknik Anadolu liselerinde okuyan kız öğrencilere yönelik okul seminerleri, projenin etki alanını artırmak için, proje başlangıcından 5 ay sonra hayata geçirilmiştir. Aktivite ile, Hatay ilinde meslek liselerine kayıtlı olan ve okula hali hazırda devam eden kız öğrencilerine proje hakkında bilgi verilmiş; öğrencilerin okula devam etmeleri konusunda farkındalıkları artırılmış ve okula devam etmenin ve meslek lisesi mezunu olmanın önemi, meslek liselerinde alan seçimi ve meslek lisesi mezunu olduktan sonraki kariyer seçenekleri gibi konularda bilgi aktarılmıştır.

Proje kapsamındaki diğer aktiviteler de (projenin açılış - kapanış toplantıları, internet sitesi, kurs müfredat kitapçığı ve kariyer rehberi kitapçığı) başarıyla gerçekleşmiştir.

Projenin en uzun soluklu ve dolayısıyla sosyal etkisinin gözlemlenebildiği aktivitesi olan "Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu" sonuçları ise raporda "Projenin Sosyal Etkisi" bölümünde ele alınmıştır. Projenin sosyal etkisi, bu aktivitenin ana paydaşları olan kursiyerler ve kursiyerlerin aileleri üzerinden değerlendirilmiştir.

11 Nisan 2016 - 29 Temmuz 2016 tarihleri arasında Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bünyesinde gerçekleştirilen kursa, Hatay ilinin Antakya ilçesinden toplam 30 kız öğrenci kayıt yaptırmıştır. Kurs öncesi ve sonrasında yapılan anket sonuçları: Kurs sayesinde, kursiyerlerin mesleki becerilerinin geliştiğini; benlik saygılarının (özsaygılarının) arttığını; aile ilişkilerinde iyileşme olduğunu; mesleki ve teknik Anadolu liseleri ile ilgili algılarının olumlu yönde değiştiğini; ve geleceğe yönelik hedeflerinde artış olduğunu göstermiştir. Ancak kurs, kursiyerlerin sosyal ilişkilerinde belirgin bir şekilde etkin olmamıştır.

Kursiyer 30 kız öğrencinin ailesi, projenin sosyal etkisinin belirgin olarak gözlemlendiği paydaş gruplarından diğerini oluşturmuştur. Kurs sayesinde; kursiyer ailelerinin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile ilgili algıları olumlu yönde değişmiş; ve ailelerde kız çocuklarının da meslek sahibi olabileceği konusunda algı oluşmuştur.

Genel olarak bakıldığında, "Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar İçin Kariyer Meselesi" projesinin proje başında hedeflediği aktiviteler gerçekleşmiş; hatta bazı aktivitelerin performansları hedeflenenenden daha ileriye gitmiştir. Projenin aktiviteleri hedef kitle üzerinde olumlu sonuçlar doğurmuştur. Özellikle de, "Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu" aktivitesi kursiyerler ve kursiyer aileleri üzerinde hedeflenen olumlu sosyal etkiyi yaratmıştır.

Rapor Hakkında

Bu rapor, Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin yürüttüğü "Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar İçin Kariyer Meselesi" projesinin, 01 Kasım 2015 ile 31 Ekim 2016 tarihleri arasında yürütülen izleme - değerlendirme çalışmalarını içermektedir. Rapor kapsamında gerek projenin hedeflerini gerçekleştirme durumu, gerekse paydaşları üzerinde yarattığı değişim incelenmiştir.

Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin "Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar için Kariyer Meselesi" projesinin izleme - değerlendirme çalışmaları, sadece projenin bir gerekliliği değildir; aynı zamanda Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin konuya verdiği önemin ve sorumluluk boyutunun bir göstergesidir.

İzleme, bir projenin gelişim sürecinde sistematik bilgi toplama ve bilgi analizleri yapmaktır. İzlemenin amacı projenin etkinlik ve verimliliğini arttırmaktır. İzleme ve değerlendirme sayesinde, projenin gelişimi takip edilebilir; planlama ve uygulamadaki örnek uygulama ve sorunlar tespit edilebilir ve gerek mevcut gerekse gelecekte gerçekleştirilecek benzer nitelikteki projelerin daha fazla sosyal etki yaratması sağlanabilir.

Değerlendirme, projenin ana hedefleri ve stratejileri ile güncel durumunu karşılaştırmaktır. Neyin önceden planlanmış, neyin gerçekleşmiş ve nasıl gerçekleşmiş olduğuna bakılır. Değerlendirmede, etkinlik, verimlilik ve sosyal etkiye bakılır.

Bunlara ek olarak, izleme - değerlendirme şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerine hizmet ederek, paydaşlarla iletişimi kuvvetlendirmektedir.

Bu nedenlerle projenin en başında proje yürütücüsü Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, projenin izleme - değerlendirme çalışmasını yapılmasına karar vermiştir.

Bu rapor proje kapsamındaki aktivitelerin etkinliğini, verimliliğini ve yarattığı sonuçları ortaya koymaktadır. Raporda, projenin sonuç ve etkilerinin geçerli verilere dayandırılarak şeffaf bir şekilde ortaya konulması amaçlanmıştır. Rapor, projenin performans ve sosyal etki değerlendirmesi olmak üzere 2 ana bölümden oluşmaktadır. Niteliksel sonuçları ağır basan bir rapordur. Niceliksel veriler de niteliksel sonuçlara ışık tutmaktadır.

"Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar İçin Kariyer Meselesi" projesinin izleme - değerlendirme çalışmaları, profesyonel ve bağımsız bir izleme - değerlendirme ekibi olan Mikado Sürdürülebilir Kalkınma Danışmanlığı tarafından gerçekleştirilmiştir. Mikado Sürdürülebilir Kalkınma Danışmanlığı, projenin uygulamasında yer almamaktadır.

Proje Hakkında

Özellikle Kız Çocuklarının Okula Devam Oranlarının Arttırılması Hibe Programı kapsamında hazırlanan TRH2.1-IAREFG-P03/280 no.lu “Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar İçin Kariyer Meselesi” projesi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Avrupa Birliği ve Mali Yardımlar Dairesi Başkanlığı sözleşme makamı ile Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi arasında 17.09.2015 tarihinde sözleşmesi imzalanarak 01 Kasım 2015 tarihinde başlamıştır.

Proje sahibi ve yürütücüsü Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'dir. Proje 01 Kasım 2015 ile 31 Ekim 2016 tarihleri arasında toplam 12 ay sürmüştür.

Projenin genel hedefi, 1.533.507¹ nüfusu ile Türkiye'nin en kalabalık illeri arasında yer alan Hatay'daki mesleki lise eğitimi kalitesini artırarak eğitim ve işgücü piyasası arasındaki bağı güçlendirmek, bu sayede ilköğretim çağından sonra örgün öğretime devam etmeyen/edemeyen kız çocuklarının meslek liselerini tercih etmelerini/edebilmelerini sağlamak ve meslek liselerine kayıt olan kız çocuklarının ise okula devam oranlarını artırmaktır.

Projenin Hatay ilinde kız çocuklarının meslek liselerine gitme ve okula devam oranlarını arttırmak için ulaşılmaya çalıştığı özel hedefler:

- Meslek lisesi öğretmenleri ve üniversite öğretim elemanları ile birlikte ailelere yönelik meslek lisesi eğitiminin önemi hakkında bilinçlendirme çalışmaları yapmak;
- Üniversite ile işbirliği yaparak Hatay ilinde kız çocuklarına yönelik mesleki teknik eğitim rehberlik hizmetlerini güçlendirmek ve bunu sürdürülebilir hale getirmek;

- Kız çocukları için mesleki eğitim ortamı kalitesini artırarak mesleki eğitimi kız çocukları ve aileleri için çekici hale getirmekten oluşmaktadır.

Projenin genel hedef grupları:

- Hatay ili genelinde herhangi bir nedenle ilköğretim eğitiminden sonra liseye herhangi bir nedenle devam etmeyen, devamsızlık oranı yüksek veya liseyi bırakma eğilimi olan kız çocukları;
- Başta kültürel ve ekonomik nedenler olmak üzere değişik nedenlerle kız çocuklarının liseye ve özellikle meslek liselerine gitmesini istemeyen ebeveyn ve aileler;
- Başta kültürel ve ekonomik nedenler olmak üzere değişik nedenlerle kızların örgün eğitim ve özellikle mesleki eğitime katılmasını tercih etmeyen diğer aile bireyleri, akrabalar;
- Kız çocuklarının mesleki ve teknik eğitime kazandırılması konusunda yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olan, gerek kız çocuklarına gerekse anne - babalara gerekli danışmanlık ve rehberlik hizmetlerini sunan okul öğretmenleri, eğiticiler, idari personel ve kanaat önderleri (muhtarlar, din görevlileri, vb.);
- Hatay İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak Hatay'da millî eğitim hizmetlerini yürütmek üzere faaliyet gösteren resmi kuruluşlardan oluşmaktadır.

¹ T.C. Hatay Valiliği Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğü, 2015 Yılı Nüfus Sayım Sonuçları. <http://hataynufus.gov.tr/nufus-sayimlari>
Erişim tarihi: 25 Ağustos 2016

İzleme ve Değerlendirme Metodolojisi

Kapsam

“Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar İçin Kariyer Meselesi” projesinin izleme - değerlendirme çalışmasında, birçok uluslararası izleme - değerlendirme ve sosyal etki ölçümü araçlarından yararlanılmış ve projeye özgü bir yöntem şekillendirilmiştir. Bu yöntem çerçevesinde kullanılan araçlardan biri “Sosyal Etki Haritalandırması” (Outcome Mapping)²’dir.

Mantıksal Çerçeve

Projenin performans değerlendirmesi ana hatları ile aşağıdaki mantıksal çerçeve yaklaşımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Girdi

Girdiler projeyi gerçekleştirmek için “yatırılan” kaynaklardır. Masraf/ gider olarak ölçülürler; aynı giderler de olabilir.

Aktiviteler

Aktiviteler girdilerin mobilize edildiği ve çıktı yaratmak için gerçekleştirilen çalışmalardır.

Çıktı

Çıktılar faaliyetlerden doğan doğrudan ve somut ürünlerdir.

Sonuçlar

Sonuçlar uzun vadede kişilerde oluşan değişimdir.

Projenin performans değerlendirmesi kapsamında yer alan hedeflenen ve gerçekleşen çalışmaların ortaya konulmasında mantıksal çerçeveden faydalanılmıştır.

² www.sroi-uk.org/
www.outcomemapping.ca/
www.independentsector.org

Erişim tarihi Ağustos 2016

Sosyal Etki Haritalandırması

Projenin yarattığı sosyal etki, projenin etkilediği paydaşların belirlenmesi ve paydaş bazlı bir sosyal etki haritası oluşturulması yoluyla incelenmiştir. Rapor kapsamında, mantıksal çerçevede ortaya konulan proje çıktı, sonuç ve etkileri sosyal etki haritasına yerleştirilmiştir. İlgili göstergelerin belirlenmesinin ardından, proje ile yaratılan etki, gösterge bazlı veri toplanarak ifade edilmiştir.

Paydaş Bazlı Etki Değerlendirme

Rapor kapsamında, projenin ana hedefleri ve yaratılmak istenen etkileri ölçebilmek için göstergelerden faydalanılmıştır. Araştırma esnasında, projenin sonuçları ve etkileri projenin etkilediği paydaşlar üzerinde incelenmiş ve göstergeler bu çerçevede belirlenmiştir.

Kullanılan Araçlar

İzleme - değerlendirme çalışmasında kullanılacak göstergeler belirlenirken “geçerlilik” ve “erişebilirlik” kriterleri göz önünde bulundurulmuş ve bu göstergelere ilişkin niteliksel ve niceliksel bilgi toplanmıştır. “Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar İçin Kariyer Meselesi” projesinin hedefleri çerçevesinde bu raporda referans niteliği taşıyacak göstergelere ulaşabilmek için aşağıdaki araçlar kullanılmıştır:

- **Sosyal Etki Haritası:** Paydaş bazlı girdi - çıktı - sonuç - etki tablosu
- **Mevcut bilgilerin taranması ve toplanması:**
  - Projenin internet sitesi
<http://www.mesleklisesikariyermeselesi.com/>
  - Proje başvuru formu
  - Proje dönem raporları
- **Gözlem:**
  - Proje yönetim ekibini yerinde ziyaretler
  - Proje paydaşlarını ziyaretler
  - Kontrol grubu ziyaretleri
- **Anket ve formlar**

Anketler	Uygulama tarihi	Katılımcı sayısı	Hedeflenen sayı	Hedefe ulaşma yüzdesi
Kursiyer kızlara yönelik ön - test	11.04.2016	28	30	%93
Kursiyer kızlara yönelik son - test	29.07.2016	23	30	%77
Kontrol grubu kızlara yönelik ön - test	11.04.2016 - 12.04.2016	15	15	%100
Kontrol grubu kızlara yönelik son - test	28.07.2016	9	15	%60
Kursiyer kızların ailelerine yönelik ön - test	11.04.2016 - 22.04.2016	27	30	%90
Kursiyer kızların ailelerine yönelik son - test	29.07.2016	12	30	%40
Ev ziyaretlerine yönelik değerlendirme formları	26.01.2016 - 16.08.2016	2.567	2.500	%103
Rehberlik hizmetleri eğitimlerine yönelik değerlendirme formları	14.01.2016 - 01.06.2016	662	-	-
Muhtar ziyaretleri	09.03.2016 - 12.08.2016	74	-	-
Bölge liselerde okuyan kız öğrencilere yönelik okul seminerleri değerlendirme formları	29.04.2016 - 08.06.2016	1.272	1.511	%84
Toplam		4.489		

• Odak grup toplantıları:

Odak grup toplantıları	Uygulama tarihi	Katılımcı sayısı
Kursiyer kızlara yönelik odak grup toplantısı No.1	11.04.2016	28
Kursiyer kızlara yönelik odak grup toplantısı No.2	29.07.2016	23
Kursiyer kızların ailelerine yönelik odak grup toplantısı No.1	11.04.2016	10
Kursiyer kızların ailelerine yönelik odak grup toplantısı No.2	29.07.2016	12
Kurs öğretmenlerine yönelik odak grup toplantısı No.1	29.07.2016	2
Toplam		75

Projenin Performans Değerlendirmesi

Hedeflenen - Gerçekleşen Proje Aktiviteleri

Projenin ana amaç ve hedeflerine ulaşabilmek için birçok proje aktivitesi belirlenmiştir.

Projenin ana aktiviteleri

Hedeflenen aktiviteler	Hedeflenen aktivite detayı	Gerçekleşme durumu
Ev Ziyaretleri	İlköğretimi bitirmiş ancak sonrasında eğitime devam etmemiş / edememiş kız çocuklarının ailelerine ziyaretler gerçekleştirilmesi aktivitesidir. Bu aktivite kapsamında gerek kız çocuklarının lise eğitimlerine devam edememe nedenleri öğrenilmiş; gerekse lise ve mesleki eğitimin önemi anlatılarak kızların okula devam etmesi için ikna çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Ev ziyaretleri kapsamında 2.500 hanenin ziyaret edilmesi hedeflenmiştir.	Gerçekleşti
Rehberlik Eğitimleri Hizmetleri	Kız çocuklarının okullaşma oranlarının artırılmasına ve mesleki eğitime yönlendirilmesine yönelik olumlu dönüşümler sağlanması için bölgedeki kanaat önderlerine (muhtarlar, din görevlileri vb.) ve eğitim kurumu temsilcilerine yönelik bilgilendirme ve bilinç artırma toplantılarıdır. Proje boyunca 15 ilçede düzenlenecek eğitimlerle toplam 250 kişiye ulaşılması hedeflenmiştir.	Gerçekleşti
Muhtar Ziyaretleri	Muhtar ziyaretleri ile mahallede/bölgede ortaokulu bitirdikten sonra herhangi bir nedenle okula devam etmeyen kız çocuklarının ve ailelerinin tespitinin yapılması ve bu sayede ev ziyaretlerini kolaylaştırılması hedeflenmiştir.	Gerçekleşti

Projenin ana aktiviteleri

Hedeflenen aktiviteler	Hedeflenen aktivite detayı	Gerçekleşme durumu
Kız öğrencilere yönelik “Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu”	Kız çocuklarının meslek liselerine gitmesini istemeyen anne - babaların kültürel nedenlerle sıcak baktıkları bir konu olan “Kuyumculuk ve Takı Tasarımı” çerçevesindeki bir kursun Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bünyesinde açılması aktivitesidir. 4 ay olarak planlanan kurs, MEB müfredatına uygun mesleki eğitimleri ve kariyer ve gelecek planlaması eğitimlerini içermektedir. Bu kursun hedef kitlesi, bölgeden liseye devam etmeyen ya da devam oranlarında sorun yaşayan kız öğrencilerdir. Kursa başvuru yapan ve kriterlere uyan 30 kız öğrencinin katılması hedeflenmiştir.	Gerçekleşti

Projenin ana aktivitelerini destekleyici nitelikteki ek aktivite

Hedeflenen aktiviteler	Hedeflenen aktivite detayı	Gerçekleşme durumu
Bölgedeki Kız Öğrencilere Yönelik Okul Seminerleri	Bölgede meslek liselerine kayıtlı ve okula devam eden kızlara yönelik farkındalık artırma seminerleridir. Bu kapsamda toplam 1.500 kız öğrenciye seminer gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.	Gerçekleşti

Projenin diğer aktiviteleri

Hedeflenen aktiviteler	Hedeflenen aktivite detayı	Gerçekleşme durumu
Proje Açılış ve Kapanış Toplantıları	Projenin açılış toplantısı, projenin genel ve özel hedefleri, hedef grup ve nihai faydalanıcılar, proje faaliyetleri ve beklenen sonuçlar hakkında bilgilendirme yapıldığı toplantıdır. Projenin kapanış toplantısı sırasında da projenin çıktılarının aynı hedef kitle ile paylaşılması planlanmıştır. İki toplantıya da bölgede konu ile ilgili eğitim kurumu, STK temsilcileri, kız öğrenciler ve ailelerinden oluşan toplam 450 kişinin katılması hedeflenmiştir.	Gerçekleşti
İnternet Sitesi	Proje ve faaliyetlerinin duyurulması için kurulan internet sitesidir.	Gerçekleşti
Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu Müfredat Kitapçığı	Mesleki eğitimin kız çocukları için yararlı ve cazip hale getirilmesi için oluşturulan “Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu”nun eğitim müfredatını anlatan kitapçıktır. Kursa katılan 30 kız öğrenciye dağıtılması planlanmıştır.	Gerçekleşti
Kariyer Rehberi Kitapçığı	Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu kapsamında verilen kariyer rehberliği eğitiminin derlemesi olan ve kız öğrencilere kariyer ve gelecek planlaması yönlendirmesini içeren kitapçıktır. Kitapçığın asıl odağı girişimciliktir. Kursa katılan 30 kız öğrenciye dağıtılması planlanmıştır.	Gerçekleşti

Proje Aktiviteleri ve Performansı

Raporun bu bölümünde “Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar İçin Kariyer Meselesi” projesinin aktivitelerinin performansları değerlendirilmektedir.

Projenin Ana Aktiviteleri

Ev ziyaretleri

Proje kapsamında gerçekleştirilen ev ziyaretleri, ortaokulu bitirmiş ancak sonrasında herhangi bir nedenle eğitime devam etmemiş kız çocuklarının ailelerine ziyaretler gerçekleştirilmesinden oluşmaktadır.

Ev ziyaretleri sırasında, okula gitmeyen kız çocuklarının lise eğitimlerine devam edememe nedenleri ve aile profilleri, ailelerin ise lise eğitime bakış açıları öğrenilmiştir. Ziyaretler sırasında ayrıca lise ve mesleki eğitimin önemi anlatılarak kızların okula devam etmesi için ikna çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda bakıldığında gerçekleştirilen bu aktivitenin Hatay ili için lise çağındaki kız çocuklarının eğitim hayatına devam etmemeleri konusunda önemli bir durum tespiti niteliğinde olduğu söylenebilir.

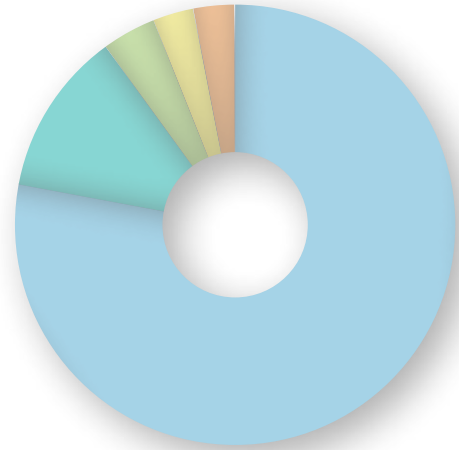
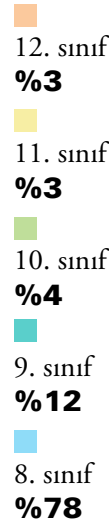
Ev ziyaretleri kapsamında hedeflenenden (2.500) %3 fazla olmak üzere toplam 2.578 hane ziyaret edilmiş ve tüm aileler ile rehberlik ve psikolojik danışmanlık konusunda uzman bir ekip yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Durum tespiti, yüz yüze görüşmeler sırasında kullanılan anket formları üzerinden yapılmıştır. Anket formlarından 11 tanesi geçersiz sayıldığından aşağıda yer alan değerlendirmeler 2.567 hanenin verilerine dayanmaktadır.

Hanelerin sosyo - ekonomik profilleri

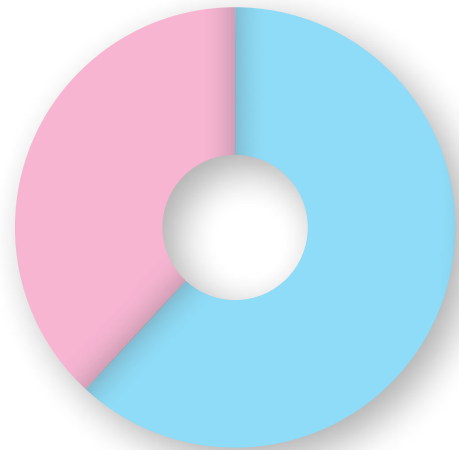
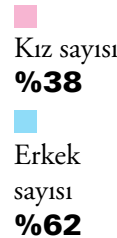
Görüşülen hanelerde okula devam etmeyen ya da herhangi bir nedenle devam edemeyen kız çocuklarının yaş ortalaması 18'dir. Kızların çoğu (%78) ortaokuldan mezun olduktan, yani 8. sınıftan sonra okula devam etmemiştir. Geri kalan kızlar ise liseye devam etmiş; ancak 9., 10., 11. ya da 12. sınıfta liseyi terk ettiklerinden hiçbiri lise mezunu değildir. Bunlara ek olarak, kız çocuklarının %83'ü bir okula kayıtlı değilken, %17'si kayıtlı olmasına rağmen okula devam etmemektedir.

Ev ziyaretlerinde okula gitmeyen/gidemeyen kızların eğitim durumları

Ziyaret edilen hanelerdeki ortalama çocuk sayısının 4 olduğu belirlenmiştir. Bu çocukların %62'sini erkek çocuklar, %38'ini ise kız çocuklar oluşturmaktadır.

Hanelerdeki çocukların cinsiyet dağılımı

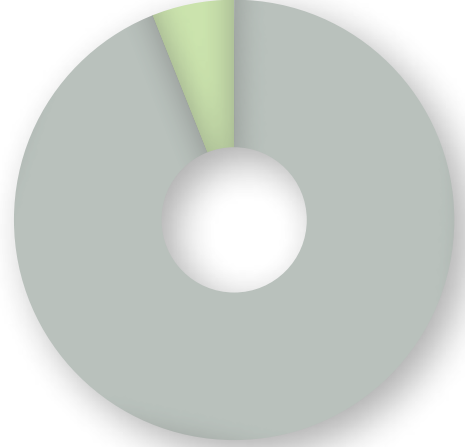
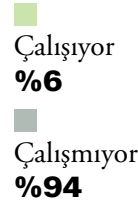

Hanelerdeki boşanma oranlarının çok düşük olduğu gözlemlenmiştir. Ailelerin neredeyse tamamı (%94) hala evlidir.

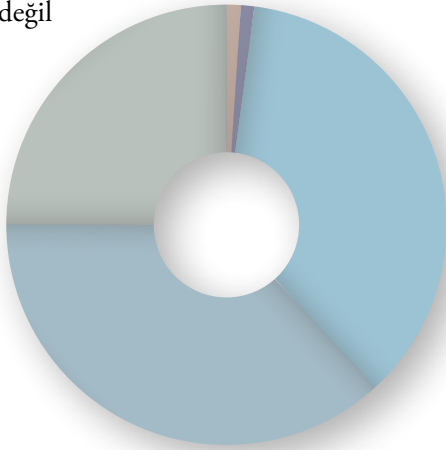
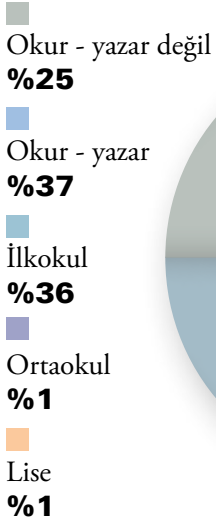
Hanelerde, vefat eden anne ve üvey anne oranları %1'dir. Hanelerde annelerin dörtte biri okur - yazar değilken; üçte biri okur - yazar, üçte biri ise ilköğretim mezundur. Ayrıca, annelerin neredeyse hiçbiri (%94) çalışmamaktadır.

Buna ek olarak, çoğunun (%88) sosyal güvencesi bulunmamaktadır.

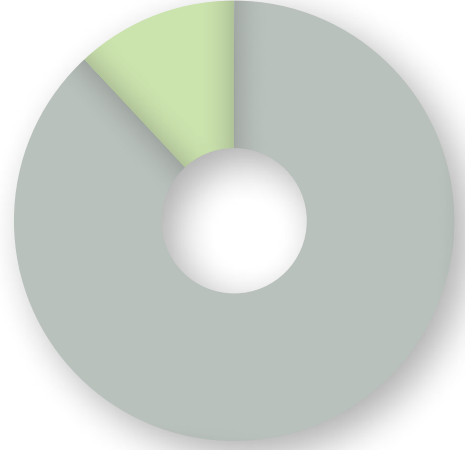
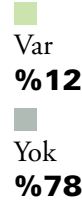
Annelerin çalışma durumu

Ev ziyaretlerinde okula gitmeyen/ gidemeyen kızların eğitim durumları

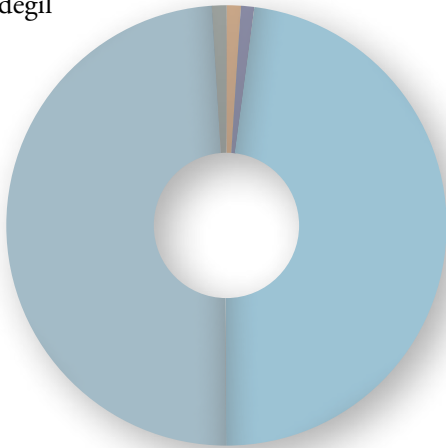
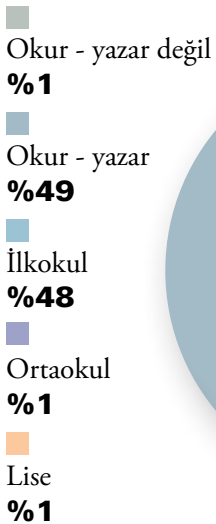
Annelerin sosyal güvence durumu

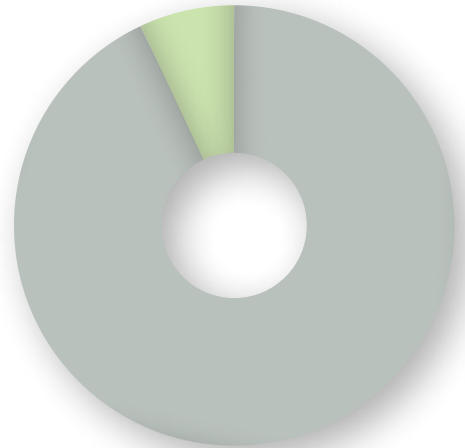
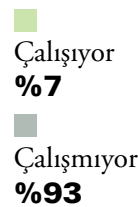
Hanelerde, vefat eden baba ve üvey baba oranları %1'dir. Babaların %49'u okur - yazarken, %48'i ise ilköğretim mezundur. Ayrıca, babaların neredeyse

tamamı (%93) çalışmakta; yarısından fazlasının ise (%58) sosyal güvencesi bulunmaktadır.

Babaların eğitim durumu

Babaların çalışma durumu

Ev ziyaretleri

Proje kapsamında gerçekleştirilen ev ziyaretleri, ortaokulu bitirmiş ancak sonrasında herhangi bir nedenle eğitime devam etmemiş kız çocuklarının ailelerine ziyaretler gerçekleştirilmesinden oluşmaktadır.

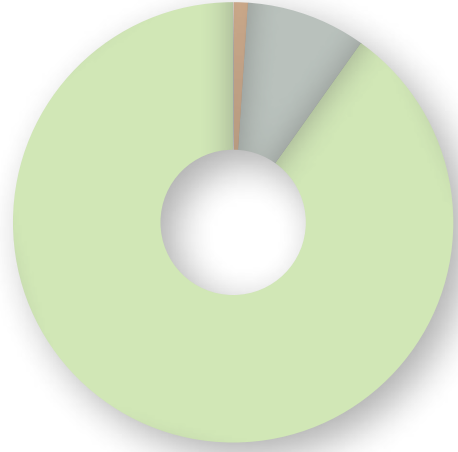
Babaların sosyal güvence durumu

- Var
%42
- Yok
%58

Ailelerin ev sahibi olma durumu

- Ev sahibi
%90
- Kiracı
%9
- Diğer
%1

Hanelerin gelir durumlarına bakıldığında, hanelerin neredeyse yarısının (%47) 901 TL ile 1.200 TL arasında; üçte birinin ise 1.200 TL'den fazla aylık geliri olduğu görülmektedir.

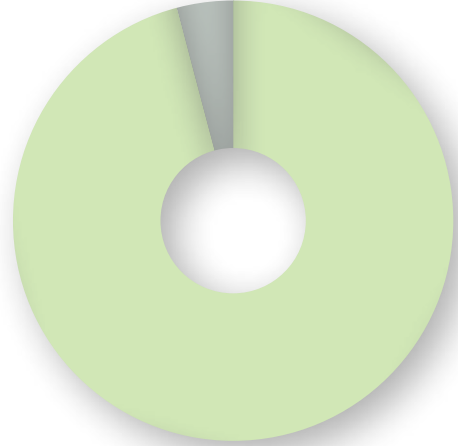
Hanelerin aylık gelir durumu

- 300'den az
%4
- 301 - 600 arası
%3
- 601 - 900 arası
%13
- 901 - 1.200 arası
%47
- 1.200'den yukarı
%33

Evde ebeveyn ve kardeşlerden başka oturan var mı?

- Evet
%4
- Hayır
%96

Okula gitmeyen kız çocuğunuzun kendine ait odası olma durumu

- Evet
%29
- Hayır
%71

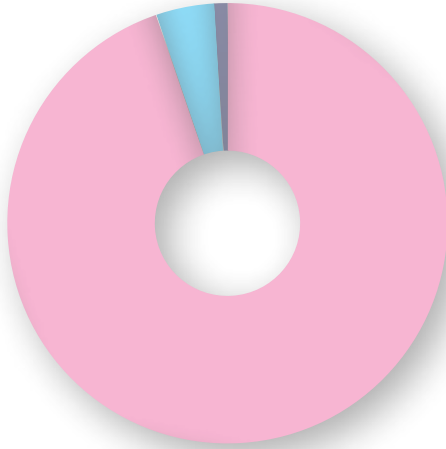
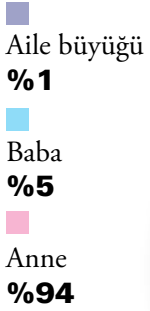
Ailelerin büyük bir çoğunluğu (%90) kendilerine ait evlerde ikamet etmektedir; evlerde genellikle (%96) sadece ebeveynler ve çocuklar - yani çekirdek aile - ikamet etmektedir. Ancak, okula gitmeyen kız çocuklarının çoğunluğunun kendine ait bir odası bulunmamaktadır.

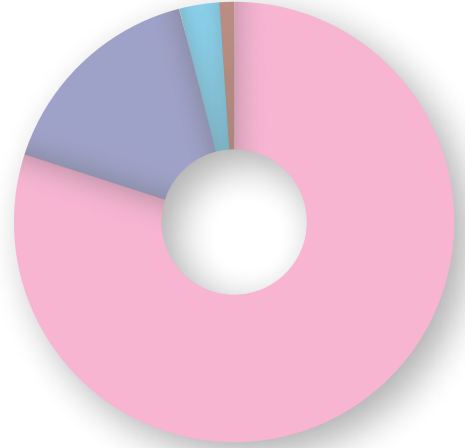
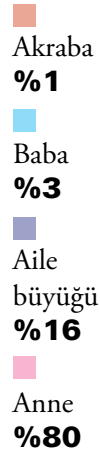
Ebeveynlerin kız çocuklarının eğitim hayatına dair fikir ve görüşleri

Hanelerde çocukların eğitimiyle büyük çoğunlukla (%94) anneler ilgilenmektedir. Ayrıca, görüşme yapılan ailelerin beşte dördü (%80) çocukların ailede en iyi iletişim kurduğu kişinin anneler olduğunu belirtmiştir. Buna ek olarak, ailelerin neredeyse tamamı (%98) hanelerinde anne ve babaların çocuklarının eğitim ve disiplini konusunda aynı görüşü paylaştığını dile getirmiştir.

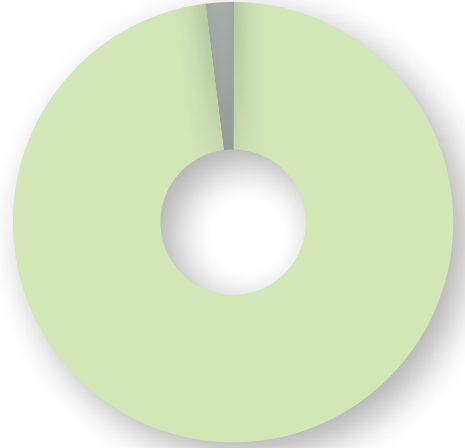
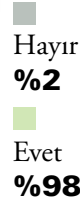
Çocukların eğitimiyle ailede kimin ilgilendiği

Çocukların ailede en iyi iletişim kurduğu kişiler

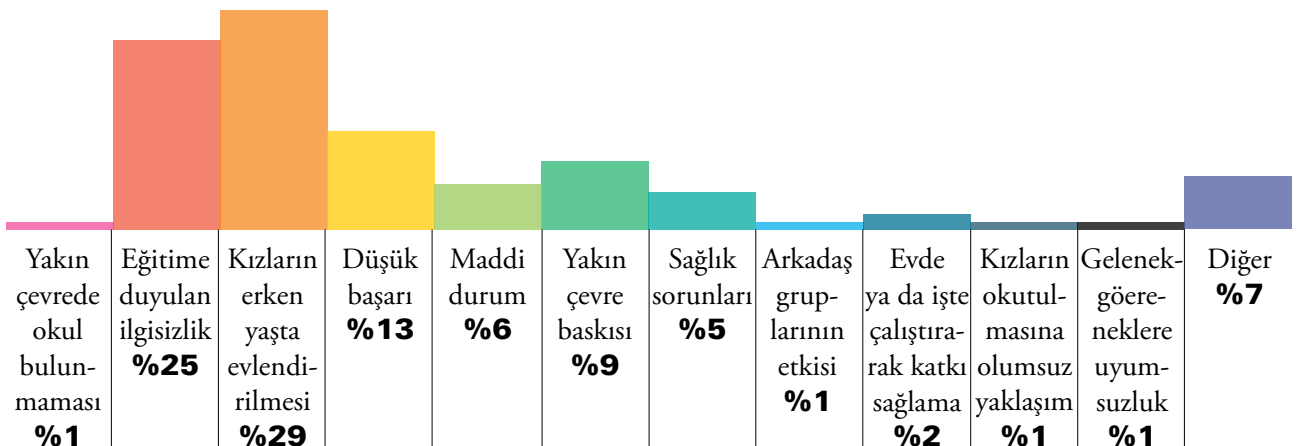
Anne - baba çocuğun eğitimi ve disiplini konusunda aynı görüşü paylaşıyor mu?

Ailelere kızlarının okula gitmeme/gidememe nedenleri sorulduğunda; ailelerin:

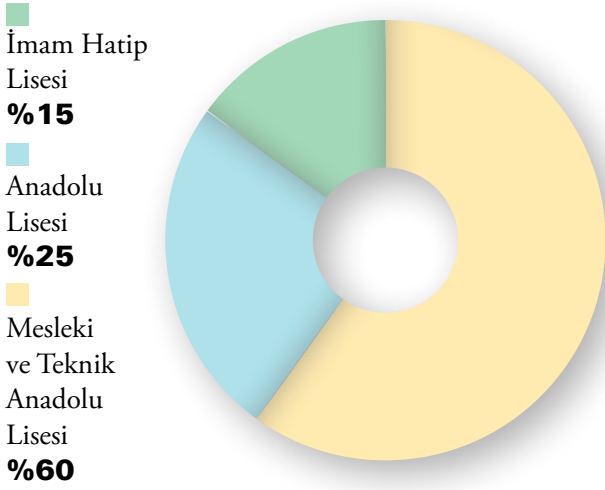
- Üçte biri kızlarının evlenmesi,
- Dörtte biri kızlarının eğitime ilgi duymaması,
- Sekizde biri ise kızlarının düşük başarısı nedeniyle okula devam etmediğini belirtmiştir.

Ailelere göre kızların okula gitmeme / devam etmeme nedenleri

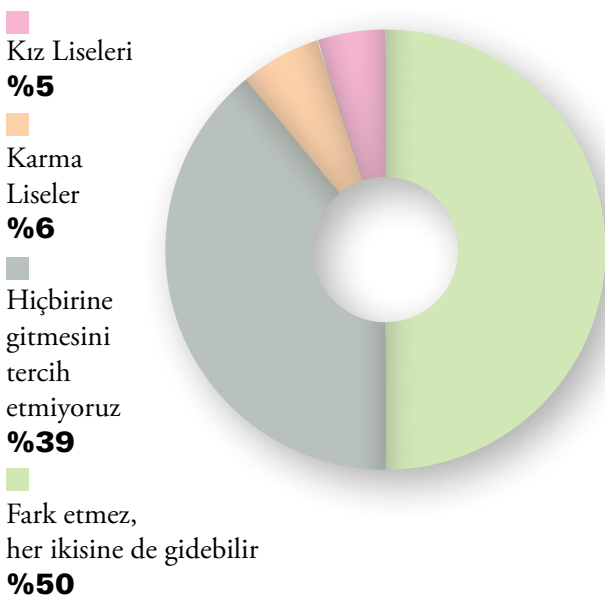
Ev ziyaretleri sırasında ailelerin %60'ı mesleki ve teknik Anadolu liselerini; dörtte biri Anadolu liselerini ve geri kalanı (%15) imam hatip liselerini tercih ettiklerini dile getirmiştir. Askeri liseler, fen liseleri ve sosyal bilimler liseleri ailelerin tercih ettikleri lise türleri arasına yer almamıştır.

Ailelerin tercih ettiği lise türleri

Ev ziyaretlerinde konuşulan ailelerin yarısı kızlarının okula gitmesi için okulların kız lisesi ya da karma lise olmasının önemli olmadığını; her iki eğitim türünde de kızlarının okuyabileceklerini söylemiştir. Buna karşın ailelerin beşte ikisi (%39) kızlarının hiçbir lise türüne gitmesini tercih etmediklerini belirtmiştir.

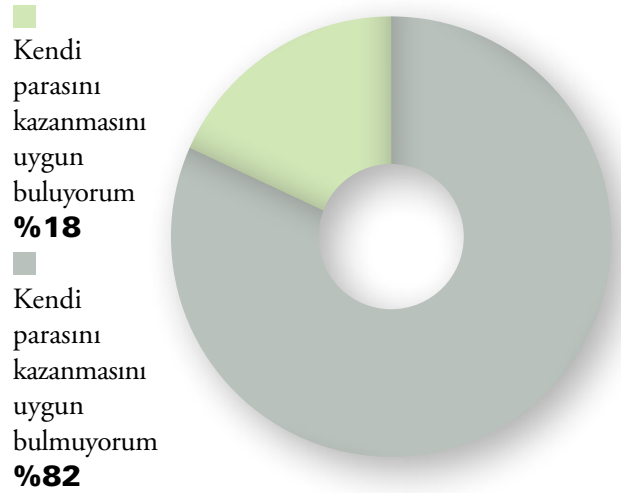
Ailelerin tercih ettiği eğitim türleri

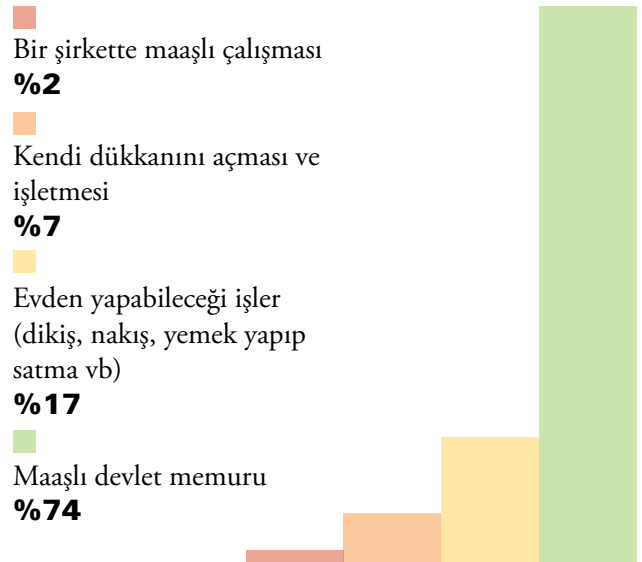
Ebeveynlerin kız çocuklarının eğitim hayatına dair fikir ve görüşleri

Ev ziyaretleri sırasında, ailelerin büyük bir çoğunluğu (%82) kızlarının ileride çalışıp kendi paralarını kazanmasını uygun bulmamıştır. Buna karşın, ailelerin %74'ü kızlarının maaşlı devlet memuru olmasını; %17'si ise evden yapabileceği işlerin uygun olabileceğini dile getirmiştir. Ayrıca, ailelerin %80'i kızlarının iş sahibi olmasının toplumda saygın bir yer edinmesini sağlamayacağını ve %81'i ise kızlarının ileride aileleri olduğunda çalışmasının uygun olmadığını belirtmiştir. Bunlara paralel olarak, ailelerin %82'si aileleri geçindirme görevinin erkeğin sorumluluğunda olduğunu söylemiştir.

Ailelerin kızların çalışıp kendi paralarını kazanıyor olmaları konusundaki görüşleri

Ailelerin kızlarının yapmasını uygun bulduğu işler

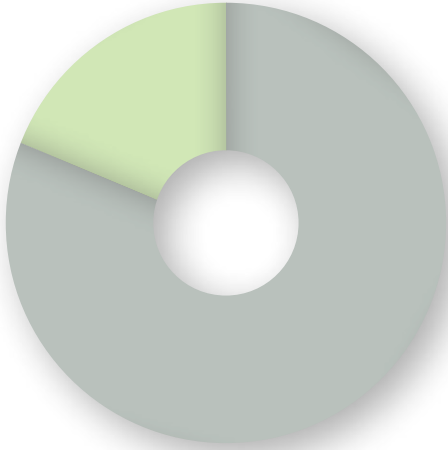
Kızınızın iyi bir iş sahibi olarak toplumda saygın bir yer edinebileceğini düşünüyor musunuz?

■ Evet
%20
■ Hayır
%80

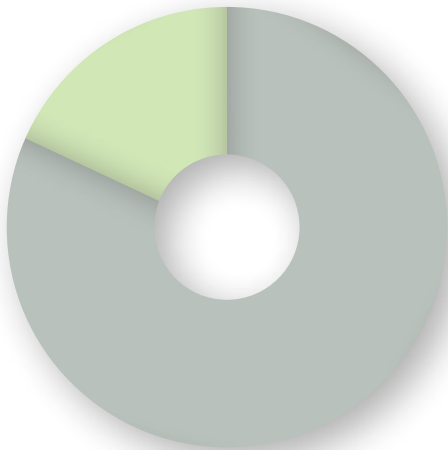
Kızınızın ileride kendi ailesi olduğunda çalışmasını uygun buluyor musunuz?

■ Evet
%19
■ Hayır
%81

Aileyi geçindirme görevinin erkeğin sorumluluğunda olduğunu mu düşünüyorsunuz?

■ Evet
%18
■ Hayır
%82

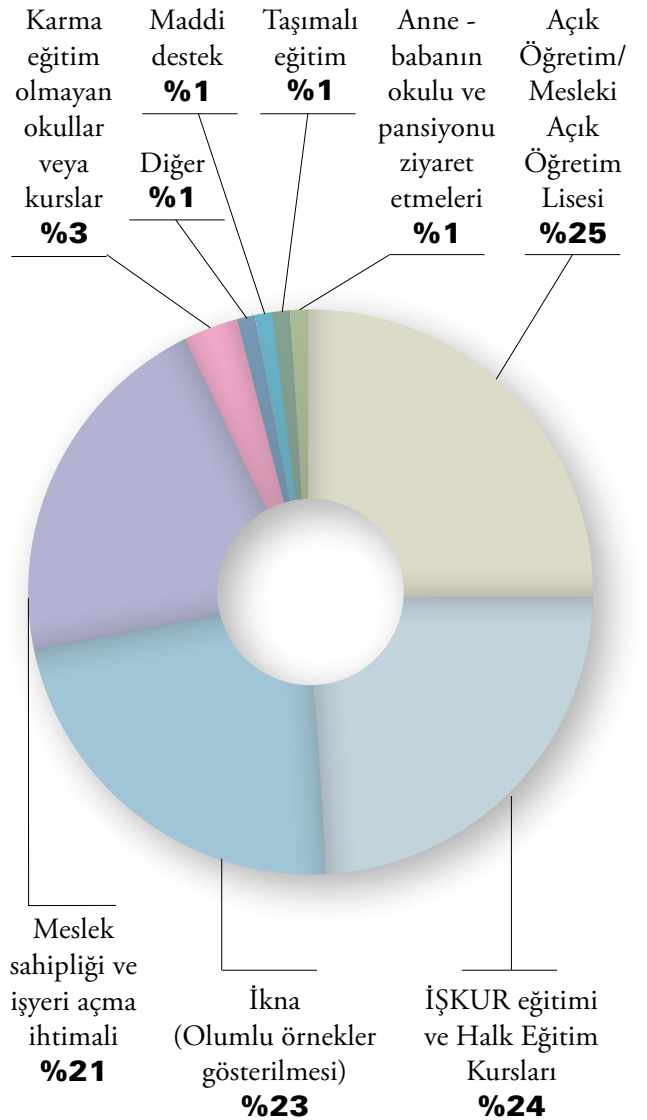

Ev ziyaretleri sonunda ailelere yönelik yapılan yönlendirmeler

Ev ziyaretleri sırasında, ailelere okula devam etmeyen kız çocuklarının okula gitmesi konusunda tavsiyeler verilmiş ve yönlendirmeler yapılmıştır. Bu tavsiye ve yönlendirmeler, ailelerin kız çocuklarının eğitim ve iş hayatlarına bakış açıları ve hanelerin sosyo - ekonomik profilleri göz önünde bulundurularak yapılmıştır.

Bu kapsamda en fazla yönlendirme, kızların açık öğretim ve mesleki açık öğretim liselerine gitmesi; İŞKUR Eğitimi ve Halk Eğitim Kursları'na kayıt yaptırılması; ailelere olumlu örnekler göstererek kızlarının okula devam etmeleri için ikna edilmesi; ve meslek sahipliği ve iş yeri açma kapsamında yapılmıştır.

Yönlendirme çalışmalarının dağılımı

Rehberlik Hizmetleri Eğitimi

Kız çocuklarının okullaşma oranlarının artırılmasına ve mesleki eğitime yönlendirilmesine yönelik olumlu dönüşümler sağlanması için bölgedeki kanaat önderlerine (muhtarlar, din görevlileri vb.) ve eğitim kurumu temsilcilerine yönelik bilgilendirme ve bilinç artırma toplantılarıdır.

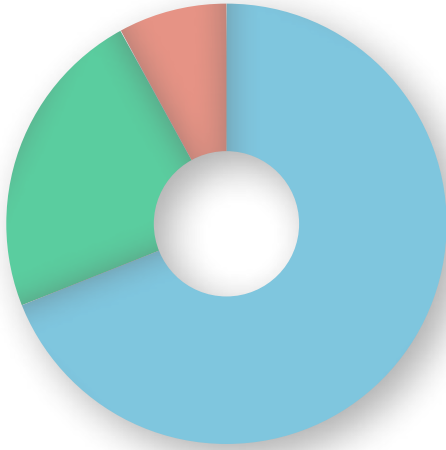

Rehberlik Hizmetleri Eğitimleri

Hatay ilindeki kız çocuklarının okullaşma oranlarının artırılması ve bu kız çocuklarının mesleki eğitime yönlendirilmeleri amacıyla eğitim kurumu temsilcilerine ve bölgedeki kanaat önderlerine (muhtar, din görevlileri, vb.) yönelik bilgilendirme yapılması ve bu kişilerin farkındalıklarının artırılması için Hatay ilinde toplam 41 eğitim toplantısı gerçekleştirilmiştir. Eğitimlere 954 kişi katılım göstermiştir. Bunların 660'ı okul yöneticisi ve öğretmeni, 72'si mahalle muhtarı ve 222'si de din görevlisidir.

Rehberlik Hizmetleri Eğitimleri'ne katılanların oranı

- Mahalle muhtarı **%8**
- Din görevlisi **%23**
- Okul yöneticisi ve öğretmen **%69**

Rehberlik Hizmetleri Eğitimleri'nin değerlendirmesi her bir eğitimden sonra katılımcılarla paylaşılan değerlendirme formları üzerinden gerçekleştirilmiştir. Değerlendirme formları tüm katılımcılar ile paylaşılmasına rağmen 954 kişiden 662'si (%69'u) form doldurmayı kabul etmiştir. Form dolduran 662 kişinin değerlendirme sonuçları aşağıda yer almaktadır.

Katılımcıların neredeyse üçte ikisi (%65) mahallerinde ya da çevrelerinde okula devam etmeyen kız çocukları hakkında bilgi sahibi olduğunu belirtirken, üçte biri (%35) bu çocuklar hakkında bir bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir.

Değerlendirme anketi'nde "kız çocukları okula sorusuna verilen cevaplar

	Kesinlikle katılıyorum
a. başarı oranları düşük	%9
b. ailelerinin ekonomik durumları yetersiz	%12
c. okul - ev arasındaki mesafe uzak ve ulaşım olanakları yetersiz	%8
d. kız çocuklarının çalışarak aile bütçesine katkıda bulunmaları gerekiyor	%6
e. kız çocuklarının okula gitmesi gelenek ve göreneklere, dini inançlara, aile yapısına uygun değil	%10
f. kız çocuklarının okumak yerine ev işlerine yardımcı olması aileler ve toplum tarafından tercih ediliyor	%13
g. aileler kız çocuklarının bir an önce evlenip kendi ailelerini kurması gerektiğine inanıyor	%13
h. aileler kız çocuklarının toplumda kabul gören bir meslek sahibi olamayacağını düşünüyor	%8
i. meslek ve kariyer olanakları hakkında yeterli bilgiye sahip değil	%18
j. aileler kız çocuklarının meslek ve kariyer olanakları hakkında yeterli bilgiye sahip değil	%21
k. aileler kızlarının iyi bir iş sahibi olarak toplumda saygın bir yer edinebileceğini düşünmüyor	%13

devam edemiyor çünkü...”

Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Cevapsız
%17	%39	%33	%2
%39	%35	%11	%3
%26	%44	%19	%3
%20	%44	%26	%4
%19	%34	%34	%3
%41	%31	%12	%3
%41	%31	%13	%2
%30	%44	%15	%3
%48	%24	%6	%4
%51	%20	%5	%3
%43	%35	%8	%5

Rehberlik Hizmetleri Eğitimleri’ne katılan fikir önderlerinden kız çocuklarının neden liseye devam edemediğine dair bilgi alınmıştır. Katılımcıların;

- üçte ikisi “kız çocuklarının başarı oranları düşük”,
- yarısından fazlası “okul - ev arasındaki mesafe uzak ve ulaşım olanakları yetersiz”,
- dörtte biri “kız çocuklarının çalışarak aile bütçesine katkıda bulunmaları gerekiyor”,
- üçte biri “kız çocuklarının okula gitmesinin gelenek ve göreneklere, dini inançlara, aile yapısına uygun olmadığı düşüncesi yaygın”,
- yarısından fazlası ise “aileler kız çocuklarının toplumda kabul gören bir meslek sahibi olamayacağını düşünüyor” ifadelerine katılmıştır.

Rehberlik Hizmetleri Eğitimleri’ne katılıp değerlendirme formu dolduran 662 kişinin, kız çocuklarının okula devam edememe nedenlerine ilişkin görüşleri detaylı olarak yandaki tabloda yer almaktadır.

Eğitime katılan eğitim kurumu temsilcilerine ve bölgedeki kanaat önderlerine (muhtar, din görevlileri, vb.), ailelerin kız çocuklarının hangi okullara gitmesini tercih ettikleri sorulduğunda ise Anadolu, fen ve imam hatip liselerinin, mesleki ve teknik Anadolu liselerinin önüne geçtiği gözlemlenmiştir.

Sizce aileler kız çocuklarının aşağıdaki lise türlerinden hangisine / hangilerine gitmesini tercih ederler?

(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Askeri Lise
%1

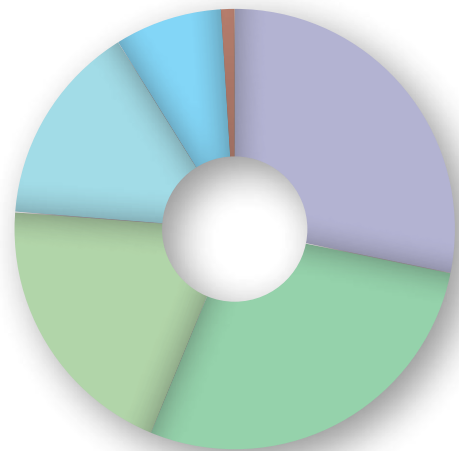
Sosyal Bilimler Lisesi
%8

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
%15

Fen Lisesi
%20

İmam Hatip Lisesi
%28

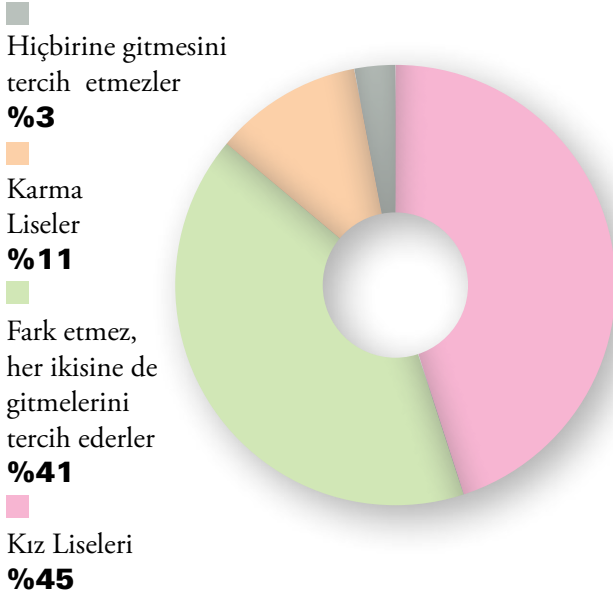
Fen Lisesi
%28

Ayrıca, eğitime katılan temsilciler, ailelerin %46'sının kız liselerini tercih ettiklerini; %41'inin ise kız lisesi ya da karma lise olmasının önemli olmadığını; her iki eğitim türünde de kızların okuyabileceklerini düşündüklerini dile getirmiştir.

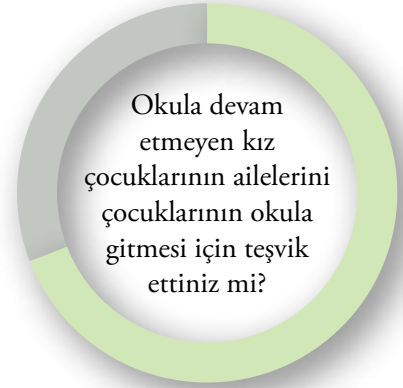
Sizce aileler kız çocuklarının aşağıdaki eğitim türlerinden hangisine gitmesini tercih ederler?

(Lütfen sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

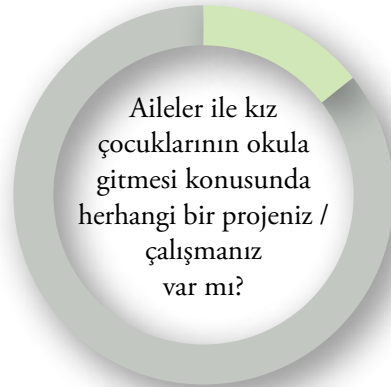
Bunlara ek olarak, eğitim katılımcıların üçte ikisi (%70) okula devam etmeyen kız çocuklarının ailelerini kızlarının okula gitmesi için teşvik ettiklerini belirtmişlerdir.

Evet %70
Hayır %30

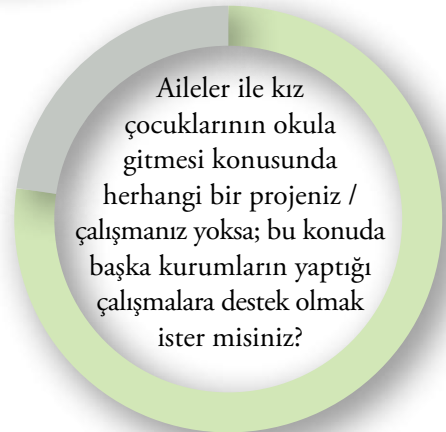

Anket çalışmasında, Rehberlik Hizmetleri Eğitimleri'ne katılanların çoğu (%85) ailelerin kız çocuklarının okula gitmesi konusunda gerçekleştirdikleri sistemli bir çalışma veya proje olmadığını; ancak yine çoğu (%77) bu çalışmalarını yapan diğer kurumlara destek olmak istediklerini söylemişlerdir.

Evet %15
Hayır %85

Evet %77
Hayır %23

Muhtar ziyaretleri

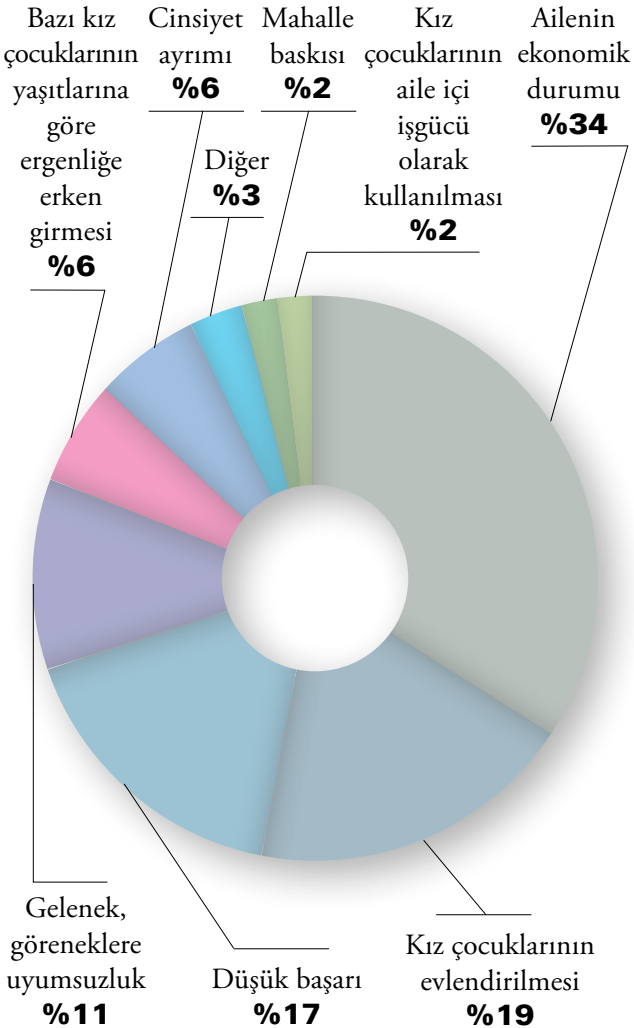
Proje kapsamında gerçekleştirilen muhtar ziyaretleri ile muhtarların mahallelerinde ikamet eden ve ortaokulu bitirdikten sonra herhangi bir nedenle okula devam etmeyen kız çocuklarının ve ailelerinin tespitinin yapılması ve bu sayede ev ziyaretlerini kolaylaştırılması hedeflenmiştir.

Muhtar ziyaretleri sırasında, muhtarlardan okula gitmeyen kız çocuklarının lise eğitimlerine devam edememe nedenleri hakkında görüşlerini paylaşmaları istenmiştir.

Proje boyunca 09.03.2016 - 12.08.2016 tarihleri arasında toplam 74 muhtar ziyaret edilmiştir. Bu 74 muhtarın tamamına kısa bir değerlendirme anketi uygulanmıştır. Anket sonuçlarına göre görüşülen muhtarların:

- Üçte biri ailenin ekonomik durumunun,
- Neredeyse beşte biri kız çocuklarının evlendirilmesinin,
- Neredeyse beşte biri kız çocuklarının düşük başarısının,

Muhtarlara göre kız çocuklarının okula devam etmeme nedenleri

- Onda biri ise gelenek ve göreneklere uyumsuzluğun kız çocuklarının okula devam etmesinin önündeki asıl sorunlar olduğunu belirtmiştir.

Öte yandan, muhtarların çoğu (%68) mahallerinde ikamet eden ve ortaokulu bitirdikten sonra herhangi bir nedenle okula devam etmeyen kız çocuklarının ailelerine yönelik herhangi bir ikna ya da bilinçlendirme çalışması yapmadıklarını belirtmiştir.

Muhtarlara, kız çocuklarının okula devam etmesi için ailelerin nasıl ikna edilebileceği sorulduğunda ise büyük bir çoğu (%81) cevap vermemeyi tercih etmiş; %12'si ailelerle görüşülmesi gerektiğini belirtmiş, geri kalanları ise ya kızının okula devam etmesini sağlamayan ailelerle diyalog kurulamayacağını, ya ailelere yapılacak maddi destek ile kızlarının okula devam edebileceğini ya da okullar ve imamlar aracılığı ile kızların okula devamlarının sağlanabileceğini belirtmiştir.

Ailelere yönelik olarak kız çocuklarının okula gitmeleri konusunda herhangi bir çalışmanız var mı?

- Evet %32
- Hayır %68

Aileyi ikna aşamasında sizin görüşleriniz / önerileriniz nelerdir?

- Okullar ve imamlar aracılığı ile %1
- Bu ailelerle iletişim kurulamaz %1
- Maddi yardım %3

- Ailelerle görüşülmeli %12
- Cevap vermeyenler %83

Muhtar ziyaretleri

Muhtar ziyaretleri ile muhtarların mahallelerinde ikamet eden ve ortaokulu bitirdikten sonra herhangi bir nedenle okula devam etmeyen kız çocuklarının ve ailelerinin tespitinin yapılması ve bu sayede ev ziyaretlerini kolaylaştırılması hedeflenmiştir.

Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu

“Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu”, “Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar İçin Kariyer Meselesi” projesinin en önemli aktivitelerinden birini teşkil etmektedir. Bunun nedeni, projenin en uzun soluklu ve dolayısıyla en fazla sosyal etkisinin gözlemlendiği aktivitenin bu kurs olmasıdır. Ancak kursun sosyal etkisi raporun bu bölümünde değil, “Projenin Sosyal Etkisi” bölümünde yer almaktadır.

Meslek liselerinin erkeklere yönelik olduğu algısıyla kız çocuklarının bu liselere gitmesini tercih etmeyen anne - babaların, kızlar için daha uygun olduğunu düşünmeleri sebebiyle daha sıcak baktıkları kuyumculuk ve takı tasarımı alanında bir kurs açılması kararlaştırılmıştır. “Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu” nun Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bünyesinde açılabilmesi için 09 - 12 Kasım 2015 tarihleri arasında Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Makina Teknoloji alanından 3, Metal Teknolojisi alanından ise 2 olmak üzere toplam 5 öğretmen “Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Atölyesi Kurulum Danışmanlığı” eğitimine katılmıştır. Eğitim 5 gün boyunca sürmüş ve Afyon Kocatepe Üniversitesi İşçehisar Meslek Yüksek Okulu, Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Programı Öğretim Görevlisi A. Didem Engin tarafından verilmiştir.

Eğitim alan öğretmenlerin de yönlendirmesiyle kurs için gerekli olan malzeme ve ekipman belirlenmiş ve hepsi rekabetçi pazarlık usulü olan ihale ile temin edilmiştir. Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nde kuyumculuk ve takı tasarımı konusunda çalışılabilmesi için gerekli koşullar ve teknik alt yapı

tümüyle Mart 2016 sonunda sağlanmıştır.

Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu 11 Nisan 2016’da başlamış ve 29 Temmuz 2016’da sona ermiştir.

Kurs, proje kapsamında 11 Nisan’a kadar gerçekleştirilen ev ziyaretleri sırasında, Hatay iline bağlı Antakya ve Defne ilçelerinde uygun yerlere asılan poster ve bez afişler, projenin internet sitesi ve proje kapsamında ilçelerde gerçekleştirilen rehberlik hizmetleri eğitimleri aracılığı ile duyurulmuştur.

Kursa, toplam 30 kız öğrenci kayıt yaptırmıştır. Hatay iline bağlı ilçelerden liseye devam etmeyen ya da devam oranlarında sorun yaşayan kız öğrencilerin katılması hedeflenmiştir; ancak Hatay merkeze yakın ikamet etmeyen ailelerin kız çocuklarını kursa yazdırmayı tercih etmemeleri nedeniyle kursiyerlerin tamamı Antakya ilçesinde ikamet eden kızlardan oluşmuştur. Ayrıca, kursiyerlerin 20 tanesi Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’ne yazılı ancak okulu bırakma veya devamsızlıktan sınıfta kalma riskleriyle karşı karşıya olan kız öğrenciler olmuştur.

4 ay süren kursun ana odağı MEB müfredatına uygun kuyumculuk ve takı tasarımı eğitimi olmuş, ancak bu eğitimin yanı sıra kariyer ve gelecek planlaması eğitimlerini de içermiştir. Eğitimler 3 öğretmen tarafından verilmiştir:

1. Takı Üretimi Eğitmeni - Nizamettin Emiroğlu
2. Tasarım ve Teknik Çizim Eğitmeni - Cevahir Narin
3. Rehberlik ve Kariyer Danışmanı ve Eğitmeni - Sonyel Oflazoğlu

Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu

Kurs, proje kapsamında Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bünyesinde açılmıştır. Kurs 4 ay boyunca devam etmiş ve MEB müfredatına uygun olarak mesleki ve kariyer ve gelecek planlaması eğitimlerini içermiştir. Kursa, bölgeden liseye devam etmeyen ve Anadolu lisesine kayıtlı olan ancak okulu bırakma veya devamsızlıktan sınıfta kalma riskleriyle karşı karşıya olan 30 kız çocuğu katılmıştır.

Projenin Ana Aktivitelerini Destekleyici Nitelikteki Ek Aktivite

Bölgedeki Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde okuyan kız öğrencilere yönelik Okul Seminerleri

Bu aktivite, proje sahibi Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi tarafından projenin etki alanını artırmak için proje başlangıcından 5 ay sonra karar verilerek hayata geçirilmiştir. Aktivite ile, Hatay ilinde meslek liselerine kayıtlı olan ve okula hali hazırda devam eden kız öğrencilerin okula devamları konusunda farkındalıklarının artırılması hedeflenmiştir. Seminerlerde, kız öğrencilere, okula devam etmenin ve meslek lisesi mezunu olmanın önemi, meslek liselerinde alan seçimi ve meslek lisesi mezunu olduktan sonraki kariyer seçenekleri gibi konularda bilgi aktarılmıştır.

Seminerler, her okulda 1 kere olmak üzere toplam 10 meslek lisesinde 1511 kız öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Seminerlere katılan kız öğrencilere, seminerlerin içeriğini ve bu içeriğin katılımcılara katkısını değerlendirmek amacıyla bir değerlendirme anketi yapılmıştır. Seminerlerin tümünde anket çalışması gerçekleştirilmesine rağmen, toplamda 239

kız öğrenci anket çalışmasına katılmamıştır. Bu nedenle değerlendirmeler 1272 kız öğrencinin verilerine dayanmaktadır.

Seminerlere katılan kız öğrenciler Lise 1'e devam etmektedir ve yaş ortalamaları 15,2'dir. Seminer gerçekleştirilen liseler ve seminerlere katılan kız öğrenci sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Kız öğrencilerin %74'ü seminerler sayesinde mesleki ve teknik Anadolu liseleri ile ilgili bilgilerinin arttığını ve mesleki ve teknik eğitimin önemini daha çok farkına vardıklarını belirtmiştir. Seminerler sayesinde, mesleki ve teknik Anadolu liseleri ile ilgili görüşlerinin olumlu yönde değiştiğini ve mesleki ve teknik eğitimlerini sonuna kadar devam ettirme isteğinin arttığını belirten kız öğrenci oranı ise %70 olmuştur.

Katılımcıların %73'ü seminer sayesinde mesleki ve teknik rehberlik hizmetlerinin farkına vardıklarını ve katılımcıların %76'sı rehberlik hizmetlerinin alan seçimi konusunda yönlendirme yapabileceğini öğrendiğini dile getirmiştir.

Bunlara ek olarak, katılımcıların %76'sı gelecekte meslek sahibi olma isteklerinin arttığını belirtmiş ve %77'si gelecekte meslek ve iş sahibi olmakla ilgili hedeflerinin oluştuğunu söylemiştir.

Seminer düzenlenen okullar ve anket dolduran kız öğrenci sayısı

Okul adı	Öğrenci sayısı
23 Temmuz Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	145
Akbez Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	83
Ali Sayar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	102
Erzin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	89
Hacı Ali Nurlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	266
Nimet Fahri Öksüz Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	73
Reyhanlı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	71
Yeşilpınar Mirioğlu Çok Programlı Anadolu Lisesi	152
Yıldız Selahattin Mısıkoğlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	176
Zübeyde Hanım Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	115
Toplam	1.272

Kız öğrencilere yönelik Okul Seminerleri

Proje kapsamında, bölgede meslek liselerine kayıtlı ve okula devam eden kızlara yönelik farkındalık artırma seminerleri gerçekleştirilmiştir.

Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde okuyan kız öğrencilere yönelik Okul Seminerleri değerlendirme anketi sonuçları

	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Cevapsız
Mesleki ve teknik Anadolu liseleri ile ilgili bilgim arttı.	%38	%36	%4	%1	%21
Mesleki ve teknik eğitimin öneminin daha çok farkına vardım.	%37	%37	%5	%1	%20
Mesleki ve teknik Anadolu liseleri ile ilgili görüşlerim olumlu yönde değişti.	%33	%37	%8	%1	%21
Mesleki ve teknik eğitimimi sonuna kadar devam ettirme isteğim arttı.	%37	%33	%7	%2	%21
Mesleki ve teknik rehberlik hizmetlerinin farkına vardım.	%32	%41	%5	%1	%21
Mesleki ve teknik rehberlik hizmetlerinin alan seçimi konusunda yönlendirebileceğini öğrendim.	%41	%35	%3	%1	%20
Gelecekte meslek sahibi olma isteğim arttı.	%54	%22	%3	%1	%20
Gelecekte meslek ve iş sahibi olmakla ilgili hedeflerim oldu.	%52	%25	%2	%1	%20

Projenin Diğer Aktiviteleri

Projenin açılış - kapanış toplantıları

“Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar İçin Kariyer Meselesi” projesinin açılış toplantısı 29 Aralık 2015 tarihinde Hatay merkez ilçede yer alan Anemon Antakya Otel’inde gerçekleştirilmiştir. Toplantıya Hatay Vali Yardımcısı, Hatay İl Milli Eğitim Müdürü, İl ve İlçe Şube Müdürleri, Hatay iline bağlı Antakya ilçesinde görev yapan okul müdür ve müdür yardımcısı, öğretmenler, veliler, kız öğrenciler ve birçok sivil toplum kuruluşu temsilcisi olmak üzere toplam 216 kişi katılım göstermiştir.

Toplantı sırasında katılımcılarla, projenin genel ve özel hedefleri, projenin hedef grubu ve faydalanıcıları, proje faaliyetleri ve beklenen sonuçlar konusunda bilgilendirme yapılmıştır.

Projenin kapanış toplantısı ise 26 Ekim 2016 tarihinde Hatay, Anemon Antakya Otel’nde gerçekleştirilmiştir. Toplantıya Hatay İl Milli Eğitim Müdürü, Antakya İlçe Milli Eğitim Müdürü, İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı, okul müdürleri ve öğretmenler, MEB personeli, kamu kurumları yetkilileri, STK yöneticileri, mahalle muhtarları, anne - babalar ve öğrenciler olmak üzere toplam 276 kişi katılmıştır.

Toplantıda katılımcılarla proje süresince yapılan aktiviteler ve aktivitelerin sonuçları ve sosyal etkileri paylaşılmıştır. Toplantı sonunda, proje aktivitelerinden “Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu”na katılan ve kursu başarıyla tamamlayan kursiyerlere sertifikaları takdim edilmiştir.

Projenin açılış - kapanış toplantıları

Projenin açılış toplantısı 29 Aralık 2015 tarihinde, kapanış toplantısı ise 26 Ekim 2016'da düzenlenmiştir.

İnternet sitesi

Projenin hedeflerinden biri, Hatay ilinde kız çocuklarının okula devam oranlarının artırılması, meslek lisesi eğitiminin önemi konusunda herkesin ulaşabileceği, bilgi alabileceği bir internet sitesi oluşturulmasıdır. Bu doğrultuda projenin ikinci ayından itibaren <http://www.mesleklisesikariyermeselesi.com/> adresli internet sitesi aktif hale getirilmiştir.

İnternet sitesinde projenin hedefleri, projenin aktiviteleri, proje aktiviteleri sırasında kullanılan sunum ve kaynaklar, aktiviteler sırasında çekilen fotoğraflar ve proje hakkındaki haberler yer almaktadır. Bunlara ek olarak, internet sitesinin kuruluş amacına yönelik olarak konu ile ilgili diğer çalışmalara ve kurumlara yönlendirme yapılmıştır. Bunlardan bazıları aşağıdaki gibidir:

1. İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Program Otoritesi
2. Milli Eğitim Bakanlığı
3. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
4. Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü
5. Mustafa Kemal Üniversitesi
6. Kız Çocuklarının Okula Devam Oranlarının Artırılması Projesi (KEP II)

İnternet sitesinin Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Lisesi tarafından 5 yıl boyunca aktif olarak kullanılması ve bu kapsamda yapılacak diğer projelere bilgi sunması hedeflenmektedir. Böylece projenin uygulanma döneminin ötesine geçilerek sürdürülebilirliğine katkıda bulunması planlanmaktadır.

Kurs Müfredat Kitapçığı

Proje kapsamında 4 ay boyunca süren "Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu" nun içeriğinden yararlanarak bir müfredat kitapçığı oluşturulmuştur. Kitapçık 14 modülden oluşmaktadır:

1. Delme - Kesme
2. Takı Egeleme
3. Kuyumculukta Kaynak
4. Tel Ve Levha Şekillendirme
5. Cırlama
6. Yüzük Çizimi ve Üretimi
7. Kolye Ucu Çizimi ve Yapımı

8. Küpe Çizimi ve Yapımı
9. Takıda Detay Çizimler
10. Mine
11. Takı Tasarımı - 1
12. Telkari
13. Hasır Örne (Kuyumculuk)
14. Tel ve Çivi Takıları

Kursiyer kız öğrencilerin kuyumculuk ve takı tasarımı

öğrendiklerini canlı tutmalarına ve gerektiğinde dönüp bilgilerini tazeleyebilmelerine yardımcı olacak bu kitapçık basılı olarak, kurs sonunda tüm kursiyerlere dağıtılmıştır. Kitapçık aynı zamanda projenin internet sitesinde açık kaynak olarak paylaşılmaktadır.

Kariyer Rehberi Kitapçığı

Kariyer Rehberi Kitapçığı, "Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu" kapsamında verilen kariyer rehberliği eğitiminin derlemesinden oluşmaktadır. Kitapçığın asıl odağı girişimciliktir ve kız öğrencilere kariyer ve gelecek planlaması konusunda destek olması hedeflenmektedir. Kitapçık projede görev alan Rehberlik ve Kariyer Danışmanı Eğitmeni Yrd. Doç. Dr. Sonyel Ofazoğlu tarafından hazırlanmıştır ve aşağıdaki bölümlerden oluşmaktadır:

- Kariyer Planlaması
- Kariyer Planlama Süreci
- Uygun Meslek Seçimi
- İş Fikri Oluşturma
- KOSGEB Girişimcilik Programı
- KOSGEB Girişimcilik İş Planı Örneği
- Sermeyesiz İş Kurma
- İnternet Üzerinden Satış Nasıl Yapılır?

Kitapçık projenin internet sitesinde açık kaynak olarak paylaşılmaktadır.

Projenin Sosyal Etkisi

Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi tarafından gerçekleştiren “Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar İçin Kariyer Meselesi” kapsamında gerçekleştirilen,

- Ev Ziyaretleri
- Rehberlik Hizmetleri Eğitimleri
- Bölgedeki Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri’nde Okuyan Kız Öğrencilere Yönelik Okul Seminerleri tek seferlik aktivitelerdir.

Sosyal etki, bir müdahalenin (bu kapsamda proje ve aktivitelerinin) paydaşların tutum ve davranışları üzerinde yarattığı değişimdir. Ancak bir defaya mahsus gerçekleştirilen aktiviteler bir bütünün parçaları olarak görülmelidir ve tek başlarına uzun dönemli tutum ve davranış değişikliği yaratmaları beklenemez.

Dolayısıyla, raporun bu bölümde 4 aylık zaman dilimini kapsayan “Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu” nun yarattığı sosyal etki incelenmektedir.

Sosyal Etki Haritası

Paydaşlar	Aktiviteler	Çıktılar
1. Kursiyerler	• Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu	• 30 kız öğrenci kursa katıldı. • 30 kız öğrenci kurs süresinde kariyer ve gelecek planlaması konusunda yönlendirme aldı.
2. Kursiyer aileleri	• Kızlarına yönelik Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu	• 30 ailenin kızları kursa katıldı. • 30 ailenin kızları kurs süresinde kariyer ve gelecek planlaması konusunda yönlendirme aldı.
3. Bölgede kız çocukları okula devam etmeyen aileler	• Ev ziyaretleri	• 2.500 aileye ev ziyareti yapıldı
4. Bölgedeki öğretmenler, mahalle muhtarları ve kanaat önderleri	• Rehberlik Hizmetleri Eğitimleri • Muhtar ziyaretleri	• 41 Rehberlik Hizmetleri Eğitimi gerçekleşti. • 954 kişi Rehberlik Hizmetleri Eğitimleri’ne katıldı. • 74 muhtar birebir ziyaret edildi.
5. Bölgede Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri’ne devam eden kız öğrenciler	• Bölgedeki Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri’nde okuyan kız öğrencilere yönelik okul seminerleri	• 10 okulda seminer gerçekleşti. • 1.511 kız öğrenci seminerlere katıldı.

Bu aktivite dışında gerçekleştirilen tüm aktiviteler, raporun bir önceki bölümde yer alan performans değerlendirmesi kapsamında ele alınmıştır.

Projenin ana paydaşları raporun “Sosyal Etki Haritası”nda da yer alan:

- 1.Kursiyerler
- 2.Kursiyer aileleri
- 3.Bölgede kız çocukları okula devam etmeyen aileler

- 4.Bölgedeki öğretmenler, mahalle muhtarları ve kanaat önderleri
- 5.Bölgedeki mesleki ve teknik Anadolu liselerine devam eden kız öğrencilerden oluşmaktadır.

Sosyal etki ile ilgili daha önce verilen bilgiler göz önünde bulundurulduğunda, projenin sosyal etkisi “Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu”nun doğrudan faydalanıcısı olan kursiyerler ve dolaylı faydalanıcıları olan kursiyer aileleri üzerinde ölçümlenmiştir.

Sonuçlar (değişim)

- Mesleki beceriler
- Benlik saygısı (özsaygı)
- Sosyal ilişkiler
- Meslek lisesi ile ilgili algı
- Geleceğe yönelik hedefler
- Mesleki becerileri geliştirdi.
- Benlik saygıları (özsaygı) arttı.
- Aile ilişkilerinde iyileşme oldu.
- Meslek lisesi ile ilgili algıları olumlu yönde değişti.
- Geleceğe yönelik hedefleri arttı.
- Meslek lisesi ile ilgili algı
- Kız çocuklarının da meslek sahibi olması ile ilgili algı
- Meslek lisesi ile ilgili algıları olumlu yönde değişti.
- Kız çocuklarının da meslek sahibi olabileceği algısı oluştu.
- Kız çocuklarının okula devam etme gerekliliği konusundaki bilgileri arttı.
- Kendi okullarında / mahallelerinde kız çocuklarının okula devamları konusunda farkındalıkları arttı.
- Okula devam etme gerekliliği konusundaki farkındalıkları arttı.
- Kendilerinin de meslek sahibi olabileceği konusunda algıları pekişti.

Kursiyerler

“Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar İçin Kariyer Meselesi” projesinin ana aktivitelerinden birini oluşturan “Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu”na, Hatay ilinin Antakya ilçesinden toplam 30 kız öğrenci kayıt yaptırmıştır. Kursiyerlerin 20 tanesi (%67) Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’ne kayıtlı olan ancak okulu bırakma veya devamsızlıktan sınıfta kalma riskleriyle karşı karşıya olan kız öğrencilerden oluşmaktadır.

Kız öğrenciler üzerindeki değişimin ne kadarının kurs sayesinde olduğunu görebilmek amacıyla kursiyerlerin yanı sıra kursiyerlerle benzer özelliklerde ve sosyo - ekonomik profilde olan, ancak kursa katılmayan kız öğrenciler üzerinde de ön ve son testler yapılmıştır. Bu grup “kontrol grubu” olarak adlandırılmaktadır. Projenin kursiyerler üzerindeki sosyal etkileri, kontrol grubuyla kursiyerlerin arasındaki fark göz önünde bulundurularak sunulmaktadır.

Kursiyer ve kontrol grubu profilleri

Projeye dahil olan kursiyerler ve projeye dahil olmayan ancak İl Millî Eğitim Müdürlüğü işbirliği ile okula devam etmediği tespit edilen kız çocuklarının profilleri bu bölümde yer almaktadır. Gerek kursiyerler gerek kontrol grubunda yer alan kızlar 17 yaşında; yani lise 2 veya lise 3 çağındadırlar. Her iki grup da Hatay’ın Antakya ilçesinde ikamet etmektedir.

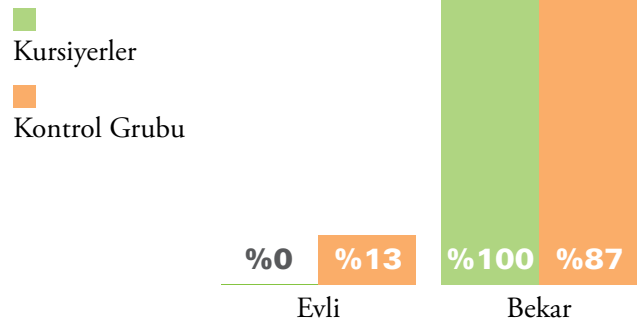
Kursiyer ve kontrol grubu yaş ortalaması

Kursiyerlerin çoğu (%75) liseye devam etmektedir. Bunun nedeni kursa kayıtlı kızların %66’sının Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’ne devam etmekte olmasıdır. Okula devam etmelerine rağmen bu kızların kursa kabul edilme nedeni ise okulu bırakma veya devamsızlıktan sınıfta kalma riskleriyle karşı karşıya olmalarıdır. Geri kalan %25’i ise ya ortaokulu bitirmiş ama liseye devam etmemiş (%18) ya da liseyi terk etmiştir (%7). Kontrol grubunun ise dörtte biri (%26) ortaöğretimi bitirmiş ya da ortaöğretimden terktir. Ancak çoğunluğu (%73) ya liseyi bırakmış ya da liseye kayıtlı olmasına rağmen devam etmemektedir.

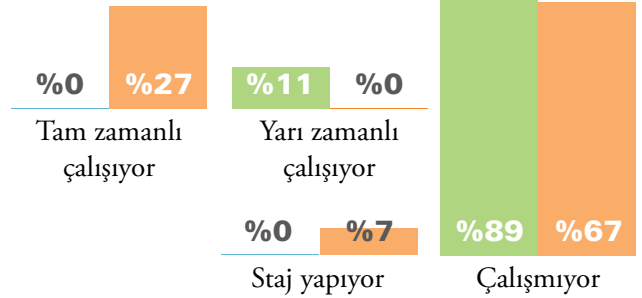
Kursiyerlerin hiçbiri evlenmemiştir ancak kontrol grubunun %13’ü evlidir.

Kursiyer ve kontrol grubu medeni durumu

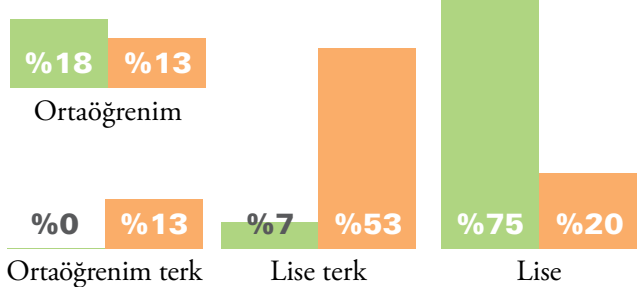

Ayrıca, kursa katılan kızların büyük bir çoğunluğu çalışmamaktadır (%89); sadece %11’i ailelerine destek olmak ya da kendi cep harçlıklarını çıkarmak amacıyla yarı zamanlı işlerde çalışmaktadır. Kontrol grubundaki kızların da %67’si çalışmamaktadır. Buna karşın, %27’si ailelerini desteklemek için tam zamanlı olarak çalışmakta, %7’si ise bir işyerinde staj yapmaktadır.

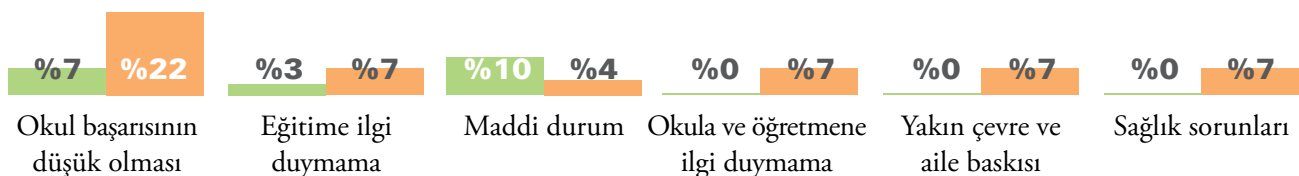
Kursiyer ve kontrol grubu çalışma durumu

Kursiyer ve kontrol grubu eğitim durumu

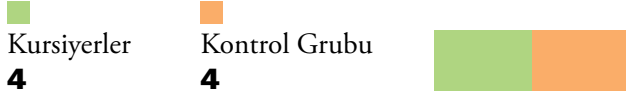

Kursiyer ve kontrol grubu okula devam etmeme nedenleri

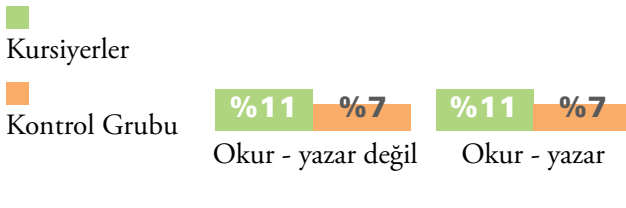
Kursiyerler ile kontrol grubundaki kızların ailelerindeki ortalama çocuk sayısı aynıdır. Her iki grup da ortalama 4 çocuklu ailelerde yaşamaktadırlar.

Kursiyer ve kontrol grubu ailelerindeki ortalama çocuk sayısı

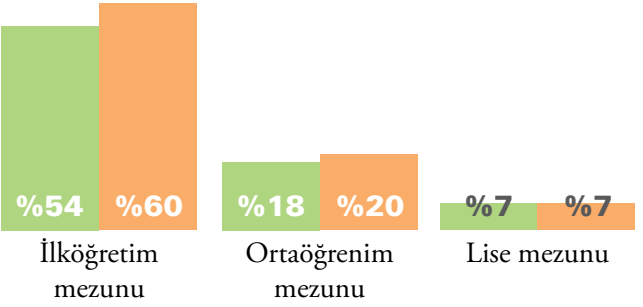
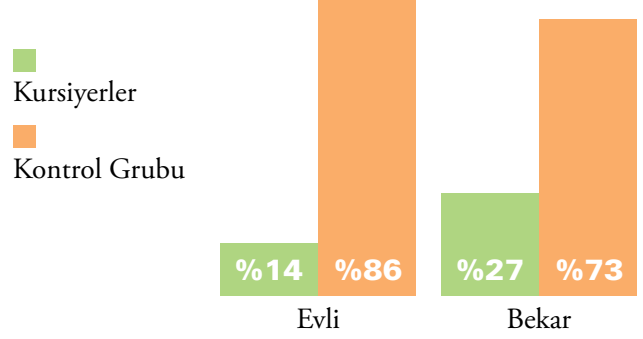
Kursiyerler ve kontrol grubundaki kızların ailelerindeki kadınların eğitim durumları anneler üzerinden gözlemlenmiştir. Her iki gruptaki annelerin yarısından fazlası ilköğretim mezunudur. Buna karşılık iki gruptaki annelerin beşte biri ortaöğretimi bitirmiştir. Okur yazar olmama, okula gitmeden okuryazar olma ve lise mezunu olma yüzdeleri ise her iki grubun anneleri için de oldukça düşüktür.

Kursiyer ve kontrol grubunun anne eğitim durumları

Her iki grupta da annelerin çoğu çalışmaktadır. Kursiyer kızların annelerinin %86'sı; kontrol grubundakilerin annelerinin ise %73'ü tam zamanlı olarak çalışmaktadır.

Kursiyer ve kontrol grubunun anne çalışma durumları

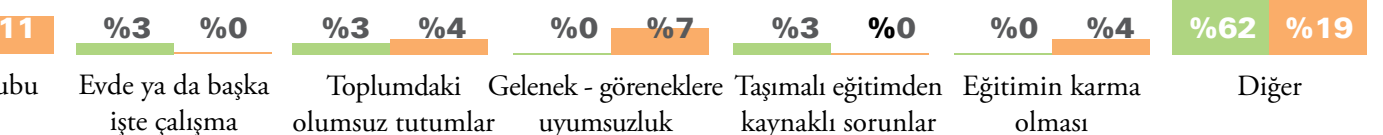

Gerek kursiyerler gerekse kontrol grubundaki kızlar ya hiçbir şekilde liseye devam etmemektedirler; ya da daha önce de bahsedildiği üzere bir liseye gitmelerine rağmen ciddi boyutlarda devamsızlık sorunu yaşamaktadırlar. Her iki gruba da bunun nedenleri sorulduğunda aşağıdaki sonuçlar ortaya çıkmıştır:

- Kontrol grubundaki kızların %22'si okul başarısının düşük olmasından dolayı liseye devam edememiştir.
- Kontrol grubunun %19'u ankette yer alan "diğer" seçeneğini işaretlemiş ve tamamı açıklama olarak okullardaki güvenlik sorununa işaret etmiştir. Okullarda kendilerini güvende hissetmedikleri için okulu bıraktıklarını ifade etmişlerdir.
- Kontrol grubunun %11'i arkadaş gruplarının etkisinden devam etmemiştir. Bu bağlamda arkadaş gruplarının etkisi olumsuz niteliktedir; ve bu etki yapılan odak grup toplantıları sırasında "akran zorbalığı" ile ilişkilendirilmiştir. Bunun

anlamı, kızlar okulda zorbalık mağduru oldukları için okula devam etmemeyi tercih etmişlerdir.

- Öte yandan, kontrol grubundaki kızların %7'si gelenek ve göreneklerine uygun olmadığı için okula devam etmediklerini dile getirmiştir.
- Burada altı çizilmesi gereken önemli nokta, kursiyerlerin "diğer" seçeneğini tercih etme nedenidir. Kursiyerlerin çoğu halihazırda Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ne kayıtlı olduğu ve devamsızlık riskleri olmasına rağmen okullarına devam ettikleri için "diğer" seçeneğini işaretlemişlerdir.

Kursiyerlerdeki değişim

Kursiyerlerin Mesleki ve Teknik Liseler hakkında görüşleri olumlu yönde değişti

Proje öncesi ve sonrasında yapılan ön ve son testlere bakıldığında kursiyerlerin mesleki ve teknik Anadolu liseleri konusundaki görüşleri olumlu yönde değişmiştir. Bu değişimi aşağıdaki veriler doğrulamaktadır:

- Kursiyerlerin “Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri’nin sadece erkekler için uygun olduğunu düşünüyorum.” ifadesine katılmama ve kesinlikle katılmama oranları toplam %40 artmıştır. Bu da kurs sayesinde kızların Mesleki ve teknik Anadolu Liseleri’nin kız çocukları için de en az erkekler kadar uygun bir lise türü olduğu algısının güçlendiğini göstermektedir.
- Kursiyerlerin “Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunu olmanın bana herhangi bir katkıda bulunacağını düşünmüyorum” ifadesine katılmama ve kesinlikle katılmama oranları ise toplam %30 artmıştır.

Dolayısıyla kurs sayesinde kız çocuklarının mesleki ve teknik Anadolu lisesi mezunu olmanın kendilerine katkıda bulunacağına inançlarının arttığı görülmektedir.

Ön ve son testlerle kursiyerlerin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’ni tercih etme durumundaki değişim de ölçülmüştür. Ancak, kursiyer kızların çoğunun halihazırda bir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nde okuması nedeniyle bu lise türünü tercihlerinde istatistiki anlamda bir değişim gözlemlenmediği belirtilmelidir.

Kursiyerlerin ön ve son testlerdeki lise türü tercihleri

	Ön test	Son test
Anadolu Lisesi	%21	%29
İmam Hatip Lisesi	%6	%6
Askeri Lise	%15	%6
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	%48	%43
Fen Lisesi	%6	%9
Sosyal Bilimler Lisesi	%3	%3
Herhangi bir liseye gitmeyi tercih etmiyorum	%0	%3

Kursiyerlerin Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri konusundaki fikir ve görüşleri ön ve son test karşılaştırma

	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		Cevapsız	
	Ön Test	Son Test	Ön Test	Son Test	Ön Test	Son Test	Ön Test	Son Test	Ön Test	Son Test
Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri’nin sadece erkekler için uygun olduğunu düşünüyorum.	%7	%0	%4	%9	%36	%26	%21	%61	%31	%4
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunu olmanın bana herhangi bir katkıda bulunacağını düşünmüyorum	%4	%4	%7	%4	%25	%30	%32	%57	%32	%4

Bunlara karşılık kontrol grubunun ise Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ni tercih etme oranları ön testte %33'ü iken son testte %6 düşmüştür. Son testte kontrol grubunun %27'si mesleki ve teknik Anadolu liselerini diğer lise türlerine tercih ettiklerini belirtmiştir. Kontrol grubunun mesleki ve teknik Anadolu liseleri hakkındaki görüşlerinin değişmediğini ya da olumsuz yönde değiştiğini aşağıdaki veriler doğrulamaktadır:

- Kontrol grubunun “Mesleki ve teknik Anadolu liselerinin sadece erkekler için uygun olduğunu düşünüyorum.” ifadesine katılmama ve kesinlikle

katılmama oranları toplam %25 düşmüştür.

- Kontrol grubunun “Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunu olmanın bana herhangi bir katkıda bulunacağını düşünmüyorum” ifadesine katılmama ve kesinlikle katılmama oranları toplam %4'lük bir düşüş ile neredeyse değişmemiştir.

Kursiyerler ile kontrol grubundaki kızlar arasında göze çarpan farklılıklardan bir diğeri ise “herhangi bir liseye gitmeyi tercih etmiyorum” seçeneğini işaretleme oranlarıdır. Kursiyerlerin hiçbiri ön testte bu seçeneği işaretlememiş ancak son testte bu oran %3'e yükselmiştir.

Kurs sonrasında gerçekleştirilen odak grubu toplantılarında, kursiyerlerin herhangi bir liseye gitmeyi tercih etmeme oranlarındaki artışın nedeni kursiyerlerin kurs sonrasında liseye gitmeden de iş sahibi olabileceklerini veya çalışma hayatına dahil olabileceklerini düşünmeye başlamalarıdır. Fakat, kontrol grubundaki kızlardan “herhangi bir liseye gitmeyi tercih etmiyorum” diyenlerin oranı son testte %10 artmıştır. Yine kurs sonrasında yapılan odak grup toplantılarında, bu artışın en başta gelen nedeninin, kızların kurs süresince - yani 4 ay içerisinde - evlenmeyi okumaktan daha iyi bir seçenek olarak görmeye başlamaları olduğu gözlemlenmiştir.

Kontrol grubunun ön ve son testlerdeki lise türü tercihleri

	Ön test	Son test
Anadolu Lisesi	%17	%18
İmam Hatip Lisesi	%8	%9
Askeri Lise	%33	%27
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	%33	%27
Fen Lisesi	%0	%0
Sosyal Bilimler Lisesi	%0	%3
Herhangi bir liseye gitmeyi tercih etmiyorum	%8	%18

Kontrol grubunun Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri konusundaki fikir ve görüşleri - ön ve son test karşılaştırma

	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		Cevapsız	
	Ön Test	Son Test	Ön Test	Son Test	Ön Test	Son Test	Ön Test	Son Test	Ön Test	Son Test
Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri'nin sadece erkekler için uygun olduğunu düşünüyorum.	%0	%44	%7	%0	%40	%44	%11	%61	%33	%0
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunu olmanın bana herhangi bir katkıda bulunacağını düşünmüyorum.	%0	%22	%33	%33	%27	%44	%0	%57	%27	%0

Bunlara ek olarak, son testler sırasında kursiyerlerin neredeyse tamamı (%96) i ve teknik Anadolu liseleri ile ilgili fikirlerinin olumlu yönde değiştiğini dile getirmiştir. Kursiyerlerin tamamı (%100) bu kursu diğer kızlara da tavsiye edebileceğini ve çoğu (%87) mesleki

ve teknik Anadolu liselerinde takı tasarımı ve üretimi konusunda bir bölüm açılırsa, o bölümde okumak isteyeceğini belirtmiştir. Aynı zamanda, odak grup toplantıları sırasında kursiyerler, bu kursu diğer kızlara da kesinlikle tavsiye edeceklerini dile getirmişlerdir.

Kursiyerlerin kurs konusundaki görüşleri - son test

	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Cevapsız
Bu kursu diğer kızlara da tavsiye ederim.	%74	%26	%0	%0	%0
Mesleki ve teknik Anadolu liselerinde takı tasarımı ve üretimi konusunda bir bölüm açılırsa, o bölümde okumak isterim/isterdim.	%61	%26	%13	%0	%0
Mesleki ve teknik Anadolu liseleri ile ilgili fikrim olumlu yönde değişti.	%70	%26	%4	%0	%0

Proje kapsamındaki “Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu”na ilk başladığımda kuyumculuğa karşı el becerim yoktu. Fakat kurs ilgimi çekmişti. Kursun başlangıcında biraz zorlansam da ürünler ortaya çıktıkça, bir şeyleri başarabilme duygusu beni çok mutlu etti. Özellikle eğitimine ara vermek zorunda kalan veya devam edemeyen kızların bu tür mesleki eğitimlerle desteklenmesinin gerekli olduğunu düşünüyorum. Mesleki eğitimlerin yanı sıra kariyer rehberliği çalışmaları özgüvenimizin artması ve girişimcilik fikrimizin oluşmasında büyük katkı sağladı.

Cansel Görüroğlu

Kursiyer, Yaş: 18

Kursiyerlerin benlik saygıları

%26 oranında arttı

Kursiyerlerin kurs katılımları öncesi ve sonrasında benlik saygılarını - bir başka deyişle özsaygılarını - ölçmek için uluslararası bir ölçek olan “Rosenberg Benlik Saygısı” ölçeği kullanılmıştır.

Kursa katılan kız öğrenciler ve kontrol grubundaki kız çocukları kurstan önce ve sonra Rosenberg Benlik Saygısı ölçeğini ikişer kere doldurmuşlardır. Sonuçlara göre:

- Kursiyerlerin, kurs öncesinde benlik saygısı skoru 1.536 iken; kurs sonrasında 1.130 olmuştur. Yani 4

Benlik Saygısı (özsaygı) ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

Psikolojide benlik saygısı, kişinin kendi değerine ilişkin öznel duygusal değerlendirmesini tanımlamak için kullanılır. Benlik saygısı, kişinin kendisiyle ilgili genel kanısıdır ve kişinin görünüşüyle, düşünceleriyle, davranışlarıyla ve duygularıyla ilgili birçok inancı doğrultusunda şekillenir. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, araştırma amaçlı olarak en yaygın kullanılan benlik saygısı ölçeğidir. Benlik saygısı ölçümü için güvenilir ve geçerli bir kantitatif araç olarak değerlendirilmektedir. 1965 yılında Morris

aylık kurs süresince kursiyerlerin benlik saygısı %26,43 oranında iyileşmiştir.

- Kontrol grubunun ise, kurs öncesinde benlik saygısı skoru 1.400 iken; kurs sonrasında 1,444 olmuştur. Yani kontrol grubunun benlik saygısı 4 ay içinde %3,14 oranında kötüleşmiştir.

Bu doğrultuda, kurs öncesinde benlik saygısı skoru kontrol grubundan %9.71 daha düşük olan kursiyerlerin, kurs sonrasındaki skorları kontrol grubundan %27.8 iyi duruma gelmiştir. Bu da, “Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu”nun kursiyerlerin özsaygılarında önemli bir artışa neden olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, kurs sonunda ailelere yapılan son testlerde ailelerin verdiği cevaplar da, Rosenberg benlik saygısı sonuçlarına destek olmaktadır.

Ailelerin tamamı (%100) kurs sayesinde kızlarının özgüveninin arttığını; %92’si ise kızlarının kendini daha iyi ifade etmeye başladığını belirtmiştir. “Kızım/yakınım kendini daha iyi ifade etmeye başladı.” ifadesine katılmayan %8’i oluşturan aileler ile konuşulduğunda ise, kızlarının kurs öncesinde de kendisini yeterince ifade ettiğini ve bu nedenle bu konuda kursun bir etkisi olmadığını düşündüklerini dile getirmişlerdir.

Kursu çok sevdim. Takı yapmayı öğrendim. Ama asıl, özgüvenim arttı. Başladığım şeyi bitirebileceğimi öğrendim.

Kursiyer

Rosenberg tarafından ergenlere yönelik benlik saygısı ölçüm aracı olarak geliştirilmiştir, fakat günümüzde yetişkinler için de kullanılmaktadır. Dr. Füsün Çetin Çuhadaroğlu tarafından 1985 yılında Türkçe’ye çevrilmiştir. Ölçek 10 sorudan oluşmaktadır ve “kesinlikle katılıyorum”dan “kesinlikle katılmıyorum”a kadar 4 dereceli seçenek sunmaktadır. Ölçekte alınabilecek en yüksek değer 6’dır ve bu en düşük benlik saygısını gösterir. Sonuç 0’a ne kadar yakınsa kişinin benlik saygısı o kadar yüksektir.

Ruhnaz’ın Başarı Hikayesi

Kurs kendimi tanıma, ifade etme ve hedeflerimi belirlemede bana destek oldu. Kendime olan güvenim arttı. Hedeflerim doğrultusunda kendimi geliştirmeye karar verme sürecimde etkili oldu.

Kurs sayesinde mesleki bilgi ve becerim gelişti. Kuyumculuk alanında hayal ettiğim ürünleri tasarlayıp üretebilme becerisinin yanı sıra bu becerimi para kazanabileceğim bir mesleğe dönüştürme fikri beni mutlu etti. Ve hayatımın her alanında “başaramayacağım, yapamayacağım” duygusunun yerini zamanla “yapabilirim, başaracağım” ifadeleri almaya başladı.

Eğitim hayatıma ortaokuldan sonra devam etmemiş olmam ister istemez sosyal çevremi arkadaş ilişkilerimi olumsuz yönde etkiledi. Bu süreçte içine kapanık, utangaç ve çevresi ile fazla iletişim kurmayan biri haline gelmiştim. Kurs süreci ile eğitimine ara vermiş arkadaşlarımla yanı sıra mesleki eğitime devam eden arkadaşlarımda oldu. 4 aylık kurs süresinde arkadaşlarımla iyi paylaşımlarımız oldu. Kendimi güvende hissettiğim ve kendimi rahatça ifade ettiğim bir ortam oluştu.

Kursun geleceğe yönelik hedeflerim konusunda büyük etkisi oldu. Kursu başlarken sadece takı yapımı öğrenmek gibi bir küçük hedefim vardı. Kurs sürecindeki mesleki kariyer eğitimleri ve öğretmenlerimin yönlendirmesi sayesinde ara verdiğim eğitim hayatıma yeniden başlamaya karar verdim.

Ortaokul son sınıfta Anadolu lisesine gitmek istiyordum. Ancak TEOG sonucunda herhangi bir okula yerleştirilemeyince eğitimime devam edemedim. Kurs kapsamında aldığım mesleki eğitim, meslek lisesinde okuma seçeneği oluşturdu. Bir meslek öğrenerek iş yapabilme fikri beni çok heyecanlandırdı.

Okul hayatıma dönmeyi çok istiyordum. Örgün eğitim dışında kalmış olmam beni son derece üzüyordu. Tekrar örgün eğitime nasıl dahil olacağımı bilmiyordum. Kurs sürecinde bu isteğimi dile getirdim ve bu konuda neler yapabileceğimi sordum. Kurs öğretmenlerimin ve proje yöneticilerinin desteğiyle bir yıl geç de olsa tekrar okul hayatıma döndüm. Şu an Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 9. Sınıf öğrencisiyim.

Hayatım boyunca ailemin desteğini hep hissettim. Özellikle annem okumam ve bir meslek sahibi olmam konusunda hep destek oldu. Kurs sayesinde, hedeflerim doğrultusunda çaba sarfetmem beni mutlu ettiği kadar ailemi de memnun etti.

Ailem her zaman eğitimime devam etmem konusunda istekli oldu. Kursu devam ettiğim süreçte ailemde kız çocuklarının özellikle bir meslek sahibi olması açısından meslek liselerine gitmeleri konusunda olumlu fikirler oluştu.

Kurs kapsamında aldığım mesleki eğitim sayesinde meslek sahibi olmanın, kariyer yapmanın kız çocukları için ne kadar önemli olduğunu fark ettim. Bundan dolayı eğitimime meslek lisesinde devam etmeye ve bir meslek sahibi olmaya karar verdim.

Ruhnaz Sertbaş

Kursiyer, Yaş: 15

Ailelerin kızlarının özgüveni hakkında düşündükleri - son test

Kurs sayesinde...	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Cevapsız
Kızımın / yakınımın özgüveni arttı.	%92	%8	%0	%0	%0
Kızım/yakınım kendini daha iyi ifade etmeye başladı.	%67	%25	%8	%0	%0

Tüm bunlara ek olarak, kurs sonunda kurs öğretmenleriyle yapılan görüşmeler sırasında öğretmenler de kursiyerlerin özgüvenlerinin arttığını, haklarını daha fazla savunmaya başladıklarını, kendilerini daha iyi ifade etmeye başladıklarını ve 4 aylık kısa bir sürede bile çok olgunlaştıklarını belirtmiştir. Dahası, öğretmenler öğrencilerden birinin kurs başında hiç konuşmadığını ancak kurs sonuna doğru kendini ifade edip, arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle iletişim kurmaya başladığını dile getirmişlerdir.

Kursiyerlerin geleceğe yönelik hedefleri arttı

Kursa katılan kız öğrencilerin geleceğe yönelik hedefleri kontrol grubuna göre daha fazla artmıştır. Kursiyerlerin kurs sonrasında “geleceğe yönelik mesleki hedeflerim var” ifadesine katılma oranları %13 artarak, %100’e ulaşmıştır.

Bu kurs el becerilerimin gelişmesine katkı sağladı. Ayrıca her şeyi yapabilme ve istediğimi elde etme konusunda motivasyonumu arttırdı. En zor görünen işlerin bile isteyerek ve severek yapıldığında aslında en kolay iş olduğunu gördüm. Kurs kapsamında aldığımız mesleki kariyer rehberliği danışmanlığı ile meslek sahibi olmanın biz kadınlar için ne kadar önemli olduğunu bir kez daha farkına vardım.

İlknur Rende
Kursiyer, Yaş: 15

Ayrıca, kursiyerlerin son testte yer alan “ileride kendi işimi kurma ve iş sahibi olma düşüncesi benim için çok uzak” ifadesine katılanların oranı %31 azalmıştır. Bu da kursun kızların kendi işlerini kurma ve iş sahibi olma konusundaki görüşlerini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Anket çalışmasına ek olarak, yapılan odak grup toplantılarında da kursiyerler tek başlarına olmasa dahi 2 ya da 3 ortaklı olarak takı konusunda bir işyeri açmak istediklerini dile getirmişlerdir. Kursiyerler, kurs öncesinde de kurs sonrasında da ileride maddi açıdan ailelerine bağlı kalmamak ve kendi paralarını kazanmak istediklerini belirtmişlerdir. Ancak kurs sonrasında bu düşünce güçlenmiştir ve “İleride maddi açıdan aileme bağımlı kalmamak, kendi paramı kazanmak istiyorum” ifadesine katılanların oranı toplam %19 artarak %92’ye ulaşmıştır.

Bunlara ek olarak, kursiyerlerin neredeyse tamamı (%91) kurs sonrasında “bir meslek ve iş sahibi olma gibi bir hedefim yok” ifadesine katılmamıştır. Bu da kurs öncesine göre %4’lük bir

Kurs beklentilerimin ötesine geçti; öğrendiklerimle ileride bir işyeri açabileceğimi düşünüyorum.

Kursiyer

artışı göstermektedir. Bununla birlikte, yapılan odak grup toplantılarında okula devam etmeyen kızlardan 2’si liseye dönme kararı aldıklarını; çünkü lise mezunu olmadan ileride bir meslek ya da iş sahibi olamayacaklarını düşündüklerini söylemişlerdir.

Öte yandan, kursiyerlerin ailelerine yapılan son testte ailelerin de kızlarının mesleki ve gelecek hedeflerine yönelik olumlu değişiklikler gözlemlediği görülmüştür. Ailelerin tamamı (%100) kurs sayesinde kızlarının geleceğe yönelik mesleki hedeflerinin oluştuğunu ve neredeyse tamamı ise (%92) kızlarının aklında iş kurma ve iş sahibi olma düşüncesi oluştuğunu dile getirmiştir. Bunun yanı sıra, ailelerin yine %92’si “Kızımın/ yakınımın bir meslek ve iş sahibi olmak gibi bir hedefi hala yok” ifadesine katılmamıştır. Ailelerin bu görüşleri, kurs sayesinde kızlarının geleceğe yönelik hedeflerinin arttığını desteklemektedir.

Kursiyerlerin geleceğe yönelik görüş ve fikirleri - ön ve son test karşılaştırma

	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		Cevapsız	
	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test
Geleceğe yönelik mesleki hedeflerim var.	%67	%57	%20	%43	%13	%0	%0	%0	%0	%0
İleride kendi işimi kurma ve iş sahibi olma düşüncesi benim için çok uzak.	%20	%9	%13	%0	%33	%48	%27	%43	%7	%0
İleride maddi açıdan aileme bağımlı kalmamak, kendi paramı kazanmak istiyorum.	%60	%70	%13	%22	%0	%9	%13	%0	%13	%0
Bir meslek ve iş sahibi olmak gibi bir hedefim yok.	%7	%4	%0	%4	%20	%30	%67	%61	%7	%0

Ailelerin kızlarının geleceği ve iş kurma hakkında düşündükleri

	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Cevapsız
Kızımın / yakınımın geleceğe yönelik mesleki hedefleri oldu.	%75	%25	%0	%0	%0
Kızımın / yakınımın aklında ileride iş kurma ve iş sahibi olma düşüncesi oluştu.	%84	%8	%0	%8	%0
Kızımın / yakınımın bir meslek ve iş sahibi olmak gibi bir hedefi hala yok.	%0	%8	%8	%84	%0

Kursiyerlerin gelecek hedeflerinde büyüme ve iyileşme görülürken, kontrol grubunun geleceğe yönelik hedeflerinde olumsuz değişiklikler gözlemlenmiştir.

Kontrol grubundaki kız öğrencilerin “Geleceğe yönelik mesleki hedeflerim var.” ifadesine katılanların oranı %5 azalmış; “ileride kendi işimi kurma ve iş sahibi olma düşüncesi benim için çok uzak” ifadesine

katılanların oranında ise %7’lik bir artış olmuştur.

Bunlara ek olarak, ileride maddi açıdan ailelerine bağımlı kalmamak konusundaki düşünceleri çok değişmemiştir. “İleride maddi açıdan aileme bağımlı kalmamak, kendi paramı kazanmak istiyorum” ifadesine katılanların oranı sadece %1 artmıştır.

Ayrıca, kontrol grubu kızlarının “bir meslek ve iş sahibi olmak gibi bir hedefim yok” ifadesine katılanların oranında %2’lik bir düşüş olmuştur.

Yapılan son saha ziyaretinde, kontrol grubundaki bu olumsuz değişikliklerin ana sebebinin kız çocuklarının erken yaşta evlenmek istemeleri ya da evlendirilmeleri

olduğu gözlemlenmiştir. Bunu takiben, kontrol grubundaki bazı kızların hayattan hiçbir beklentileri olmadığı görülmüştür. Kontrol grubuna yönelik yapılan ziyaretlerde, bu kızlar “sadece evde oturmak istediklerini,” bu şekilde “hayatlarının daha kolay ve keyifli” olduğunu belirtmişlerdir. Evde nasıl vakit geçirdikleri sorusuna çoğunlukla “televizyon izleyerek” yanıtını vermişlerdir.

Kontrol grubunun geleceğe yönelik görüş ve fikirleri - ön ve son test karşılaştırma

	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		Cevapsız	
	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test
Geleceğe yönelik mesleki hedeflerim var.	%27	%44	%67	%44	%7	%11	%0	%0	%0	%0
İleride kendi işimi kurma ve iş sahibi olma düşüncesi benim için çok uzak.	%27	%22	%13	%11	%40	%67	%20	%0	%0	%0
İleride maddi açıdan aileme bağımlı kalmamak, kendi paramı kazanmak istiyorum.	%60	%44	%27	%44	%13	%11	%0	%0	%0	%0
Bir meslek ve iş sahibi olma hedefim yok.	%7	%0	%7	%22	%33	%78	%47	%0	%7	%0

Proje kapsamında açılan kuyumculuk ve takı tasarımıdaki kursiyerlerle yaptığım anket çalışmasında en çarpıcı nokta her birinin aslında geleceğe dair bir iş fikrinin olduğu idi. Kursiyerlerin çoğu bir işletmede çalışmaktansa kendi iş fikirlerini hayata geçirmeyi planlıyor ancak bunu nasıl yapacaklarına ilişkin yol haritasına sahip değillerdi. Kursiyerlerle yaptığım atölye çalışmalarında iş fikirlerini hayata nasıl geçirebileceklerini, hangi süreçleri izlemeleri gerektiğini ve girişimciliğin olmazsa olmazları üzerine

fikir alışverişinde bulundum. Süreç boyunca kız çocuklarımızın aslında küçük dokunuşlarla ne kadar başarılı olabileceklerini ve mesleki eğitimin beklenti ve kabiliyetleri doğrultusunda olduğu sürece ne kadar kritik bir öneme sahip olduğunu bir kere daha anlamış bulundum.

Eğitimine ara vermiş, herhangi bir sebeple bırakmış veya başarısız olan özellikle kız çocuklarımızın, dönemin revaçta sektörü ile ilgili bu eğitimi almış olmaları, eğitimlerine devam oranlarının artması ve mesleki eğitim ile ilgili hem ailelerin hem kız çocuklarının algısını değiştiren böyle bir projede yer almaktan ve eğer bir kızımızın bile iş fikrini hayat geçirmesi ve meslek sahibi olması yönünde en ufak bir katkı olduysa bundan gurur duyduğumu sizlerle paylaşmak isterim.

Sonyel Oflazoğlu

Rehberlik ve Kariyer Danışmanı ve Eğitmeni

Kursiyerlerin aile ilişkileri iyileşti

Kurs sayesinde kursiyerlerin aile ilişkilerinde iyileşme olduğu gözlenmiştir. Kursa katılan kız öğrencilerin ön ve son testlerine bakıldığında aileleriyle ilişkilerinin iyi olduğunu düşünme oranı %32 artarak %87'yi bulmuştur. Bununla birlikte, kursiyerlerin aileleri ile olan iletişimlerinin güçlü olduğunu ve kendilerini iyi ifade edebildiklerini düşünme oranı da %27 artmıştır ve %82'ye ulaşmıştır.

Aile ilişkilerindeki genel iyileşmenin yanı sıra kursiyerlerin aileleriyle zaman zaman ters düştikleri sonucu çıkmaktadır. "Ailemle ilişkilerimde zaman

zaman sorunlar yaşıyorum" ifadesine katılan kızların sayısı %11 artış göstermiştir. Kursa katılan kızların daha fazla özgüven sahibi ve bağımsız olabilmelerinin ve kendi fikirlerini daha güçlü bir şekilde savunmaya başlamalarının bu sonuca etki ettiği düşünülebilir.

Bunlara ek olarak, kursiyerlerin aile ilişkileri konusunda aileler ile görüşüldüğünde, onların da büyük bir kısmı (%83) aile ilişkilerinde iyileşme olduğunu belirtmişlerdir. İyileşme olmadığını düşünen aileler ise kızlarının kendileriyle ilişkilerinin her zaman iyi olduğunu, bu nedenle kursun daha da iyileştireceği bir durum olmadığını belirtmişlerdir.

Kursiyerlerin aile ilişkileri - ön ve son test karşılaştırma

	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		Cevapsız	
	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test
Ailemle ilişkilerimin iyi olduğunu düşünüyorum.	%67	%57	%20	%43	%13	%0	%0	%0	%0	%0
Ailemle iletişimimin güçlü olduğunu ve kendimi iyi ifade edebildiğimi düşünüyorum.	%20	%9	%13	%0	%33	%48	%27	%43	%7	%0
Ailemle ilişkilerimde zaman zaman sorunlar yaşıyorum.	%60	%70	%13	%22	%0	%9	%13	%0	%13	%0

Ailelerin kızlarının aile ilişkileri konusundaki görüşleri

	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Cevapsız
Kızımın/yakınımın aile ilişkilerinde iyileşme oldu.	%75	%8	%17	%0	%0

Kontrol grubuna bakıldığında ise, aile ilişkilerinde belirgin bir değişiklik olmadığı gözlemlenmiştir. Kontrol grubundaki kızların ön ve son testlerine bakıldığında aileleri ile ilişkilerinin iyi olduğunu düşünenlerin sayısının sadece %6 arttığı görülmüştür. Bu oran kursiyer kızlara oranla %26 daha azdır. Buna ek olarak, kontrol grubundaki kızların aileleriyle iletişimlerinin güçlü olduklarını ve kendini iyi ifade

ettiklerini düşünme oranı da %6 artmıştır. Yine bu oran da kursiyer kızlara göre %19 daha azdır.

Kontrol grubundaki kızlarla kursiyer kızların “ailemle ilişkilerimde zaman zaman sorunlar yaşıyorum” ifadesine katılma oranı ön ve son testte neredeyse aynıdır. Her iki grupta da bu ifadeye katılma oranı %11 - 12 civarında artış göstermiştir.

Kontrol Grubu aile ilişkileri - ön ve son test karşılaştırma

	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		Cevapsız	
	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test
Ailemle ilişkilerimin iyi olduğunu düşünüyorum.	%6	%44	%27	%56	%6	%0	%0	%0	%0	%0
Ailemle iletişimimin güçlü olduğunu ve kendimi iyi ifade edebildiğimi düşünüyorum.	%6	%67	%27	%11	%6	%22	%0	%0	%0	%0
Ailemle ilişkilerimde zaman zaman sorunlar yaşıyorum.	%22	%22	%27	%44	%22	%22	%13	%11	%7	%0

Kursiyerlerin ve kontrol grubunun sosyal ilişkilerinde iyileşme oldu

Kursiyerlerin ve kontrol grubunun arkadaşlık ilişkilerinde iyileşme oldu

Kursiyerlerin kurs sonrasında arkadaşlık ilişkilerinde iyileşme olduğu görülmüştür. Ön ve son testler karşılaştırıldığında, “Arkadaşlarımla sık sık vakit geçirebiliyorum” ifadesine katılanların oranı toplam %30 artmıştır. Sosyal ilişkilerinin iyi olduğunu belirten kursiyer oranı %21; sosyal çevresinin geniş olduğunu belirten kursiyer oranı ise %25 artış göstermiştir. Ayrıca, “Yeni bir ortama girdiğimde kendimi rahat ve güvende hissedirim” ifadelerine katılanların oranı da %17 artmıştır. Bunlara ek olarak, yeterince fazla sosyal faaliyete katıldığını düşünen kursiyer oranı ise %10 artmıştır. Ancak, kursiyerlerin çok sayıda arkadaşlarının olduğunu dile getirme oranları sadece %3 artış göstermiştir.

Ailelere sorulduğunda ise, ailelerin büyük bir çoğunluğu (%83) kızlarının arkadaşlık ilişkilerinde iyileşme olduğunu belirtmiştir. Ailelerin bu görüşleri kurs süresince kızların arkadaşlık ilişkilerinin iyileştiğini desteklemektedir.

Kursiyerlerin arkadaşlık ilişkileri - ön ve son test karşılaştırma

	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		Cevapsız	
	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test
Çok sayıda arkadaşım var.	%22	%12	%44	%57	%22	%30	%0	%0	%1	%0
Arkadaşlarımla sık sık vakit geçirebiliyorum.	%11	%13	%33	%61	%33	%22	%11	%4	%11	%0
Sosyal ilişkilerim iyidir.	%33	%30	%33	%57	%22	%4	%0	%9	%11	%0
Yeni bir ortama girdiğimde kendimi rahat ve güvende hissederim.	%22	%43	%44	%39	%22	%13	%0	%4	%11	%0
Yeterince fazla sosyal faaliyete katılıyorum.	%22	%30	%33	%35	%22	%25	%11	%0	%11	%0
Sosyal çevrem geniştir.	%33	%17	%11	%52	%44	%22	%0	%0	%11	%9

Ailelerin kızlarının aile ilişkileri konusundaki görüşleri

	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		Cevapsız	
	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test
Kızımın/yakınımın aile ilişkilerinde iyileşme oldu.	%67	%67	%17	%17	%17	%17	%0	%0	%0	%0

Anket çalışmalarında ortaya çıkan şaşırtıcı bir sonuç ise kontrol grubunun da bu süre zarfında arkadaşlık ilişkilerinin iyileşmiş olmasıdır. Kontrol grubunun çok sayıda arkadaşlarının olduğunu dile getirme oranı %12 artış göstermiştir. Kontrol grubunda arkadaşlarıyla sık sık vakit geçirdiğini belirten kızların oranı 4 aylık süreçte %31 artış göstermiştir. Bunlara ek olarak, yeterince fazla sosyal faaliyete katıldığını düşünen kızlar %28'lik oranla artarak, kursiyer grubundaki artışa göre %18 fazladır.

Bununla birlikte, sosyal ilişkilerinin iyi olduğunu belirten kızların oranı %11; sosyal çevresinin geniş olduğunu dile getirenlerin oranı %13; “yeni bir ortama girdiğimde kendimi rahat ve güvende hissederim” ifadesine katılanların oranı %8 artmıştır. Bu oranlar kursiyerlere göre %10 - 12 daha azdır.

Burada altı çizilmesi gereken husus; kursiyerlerin ve kontrol grubunun arkadaşlık ilişkilerinde gözlemlenen iyileşmelerin paralel olmasıdır. Bu nedenle, kursun kursiyerlerin arkadaşlık ilişkileri üzerinde tek etmen olduğu savunulamamaktadır.

Kontrol grubu arkadaşlık ilişkileri - ön ve son test karşılaştırma

	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		Cevapsız	
	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test
Çok sayıda arkadaşım var.	%27	%22	%20	%33	%33	%44	%20	%0	%0	%0
Arkadaşlarımla sık sık vakit geçirebiliyorum.	%7	%22	%7	%33	%67	%33	%13	%11	%7	%0
Sosyal ilişkilerim iyidir.	%20	%22	%47	%56	%20	%22	%13	%0	%0	%0
Yeni bir ortama girdiğimde kendimi rahat ve güvende hissedirim.	%20	%44	%60	%44	%20	%11	%0	%0	%0	%0
Yeterince fazla sosyal faaliyete katılıyorum.	%7	%33	%27	%33	%47	%33	%20	%0	%0	%0
Sosyal çevrem geniştir.	%13	%22	%40	%44	%27	%22	%20	%0	%0	%11

Kursiyerlerin ve kontrol grubunun sosyalleşmelerinde iyileşme oldu

Kursiyerlere uygulanan ön ve son testler karşılaştırıldığında “Vaktimin çoğunu evde geçiriyorum” ifadesine katılanların oranının %8 azaldığı; “Ev işlerine ve aileme zaman ayırmaktan sosyalleşme imkanı bulamıyorum” ifadesine katılanların oranının ise %22 azaldığı görülmektedir. Bu da kursiyerlerin kurs sonrasında vakitlerinin daha çoğunu ev dışında geçirdiğini ve sosyalleşmeye daha fazla vakit ayırdıklarını göstermektedir

Bu kurs bana çok şey kattı. Bilgi becerinin yanı sıra sosyalleşme konusunda, iletişim kurma konusunda çok yardımcı oldu.

Kursiyer

Kursiyerlerin ev dışında vakit geçirme durumu - ön ve son test karşılaştırma

	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		Cevapsız	
	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test
Vaktimin çoğunu evde geçiriyorum.	%33	%17	%22	%30	%33	%43	%0	%9	%11	%0
Ev işlerine ve aileme zaman ayırmaktan sosyalleşme imkanı bulamıyorum.	%11	%0	%11	%0	%67	%57	%0	%26	%11	%4

Bunlara ek olarak, kontrol grubunda da bu konularda iyileşme görülmüştür. Her ne kadar ön test oranlarına bakıldığında kontrol grubunda “vaktimin çoğunu evde geçiriyorum” ifadesine katılanların oranı kursiyerlerin oranlarına göre %25; “ev işlerine ve aileme zaman ayırmaktan sosyalleşme imkanı bulamıyorum” ifadelerine katılanların oranı ise %18 fazla olsa dahi; son testler ile ön testler karşılaştırıldığında kontrol grubunda bu konulardaki iyileşme oranı kursiyerlerin iyileşme oranlarından daha yüksektir.

Ön ve son testler karşılaştırıldığında, kontrol grubundaki kızlar “vaktimin çoğunu evde geçiriyorum” ifadesine %14 daha az katılmış; “ev işlerine ve aileme zaman ayırmaktan sosyalleşme imkanı bulamıyorum” ifadesine ise %18 oranla daha az katılmıştır.

Burada altı çizilmesi gereken husus; kursiyerlerin ve kontrol grubunun sosyalleşmelerinde gözlemlenen iyileşmelerin paralel olmasıdır. Bu nedenle, kursun kursiyerlerin sosyalleşmeleri üzerinde tek etmen olduğu savunulamamaktadır.

Kontrol grubu ev dışında vakit geçirme durumu - ön ve son test karşılaştırma

	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		Cevapsız	
	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test
Vaktimin çoğunu evde geçiriyorum.	%47	%33	%33	%33	%13	%22	%7	%11	%0	%0
Ev işlerine ve aileme zaman ayırmaktan sosyalleşme imkanı bulamıyorum.	%20	%0	%20	%22	%47	%44	%7	%233	%7	%0

Kursiyerlerin mesleki becerileri arttı

Kursa katılan kız öğrencilere kurs sonrasında yapılan anket çalışmasında, kızların tamamı (%100) takı tasarımı konusunda bilgi ve becerilerinin arttığını belirtmiştir. Ayrıca, kursiyerlerin neredeyse tamamı (%96) takı üretimi konusunda kendi işlerini kurabileceklerine inandıklarını dile getirmişlerdir. Takı konusunda bir yerde çalışmayı düşünen kız öğrenci oranı ise %83 olmuştur.

Kursiyerlere uygulanan ön ve son testlerde de “Kendi paramı kazanmak için yeterli bilgi ve beceriye sahip olduğumu düşünüyorum” ifadesine katılan kursiyer oranı %15 oranında artmıştır.

Bu veriler kurs sayesinde kursiyerlerin mesleki becerilerinin geliştiğini ve kursiyerlerin kendi paralarını kazanmak için bu becerilere güvendiklerini göstermektedir.

Kursiyerlerin mesleki becerileri konusundaki görüşleri - son test

	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Cevapsız
Takı tasarımı konusunda bilgi ve becerim arttı.	%87	%13	%0	%0	%0
Takı üretimi konusunda kendi işimi kurabileceğime inanıyorum.	%33	%61	%4	%0	%0
Takı konusunda bir yerde çalışmayı düşünüyorum.	%40	%43	%17	%0	%0

Kursiyerlerin geleceğe yönelik görüş ve fikirleri - ön ve son test karşılaştırma

	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		Cevapsız	
	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test	Ön test	Son test
Kendi paramı kazanmak için yeterli bilgi ve beceriye sahip olduğumu düşünüyorum.	%40	%43	%27	%39	%27	%17	%0	%0	%7	%0

Kursiyerlerin mesleki becerileri konusundaki görüşleri - son test

	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Cevapsız
Bu kursu diğer kızlara da tavsiye ederim.	%74	%26	%0	%0	%0
Mesleki ve teknik Anadolu liselerinde takı tasarımı ve üretimi konusunda bir bölüm açılırsa, o bölümde okumak isterim/isterdim.	%61	%26	%13	%0	%0
Mesleki ve teknik Anadolu liseleri konusunda fikrim olumlu yönde değişti.	%70	%26	%4	%0	%0

Kursta yaptığımız çalışmalardan memnun kaldım. Tasarım becerilerimi geliştirmeme katkı sağladı. Resme olan ilgimi ve yeteneğimi takı tasarımı alanında değerlendirme fikri uyandırdı.

Şadiye Şebnem Özdemir
Kursiyer, Yaş: 18

Proje kapsamında yürütülen Kuyumculuk ve Takı Tasarımı kursunda kuyumculuk eğitmeni olarak görev yaptım. Herhangi bir ortaöğretim kurumuna devam etmeyen ya da meslek lisesine kayıtlı ancak devam etme konusunda sıkıntı yaşayan kursiyerlerimize kuyumculuk alanıyla ilgili mesleki

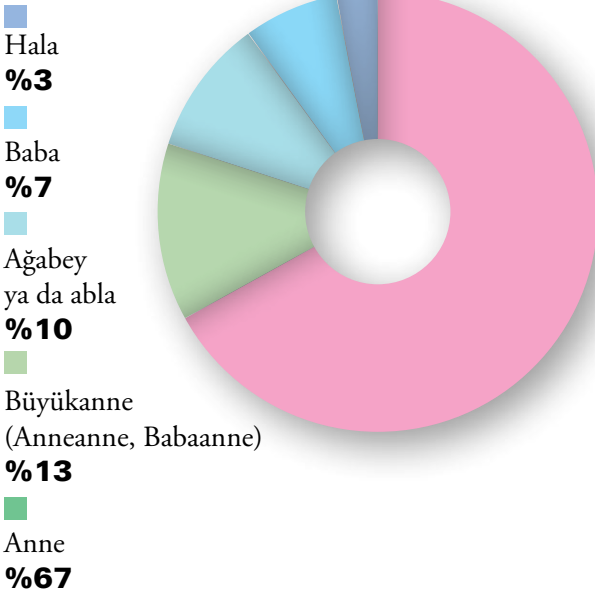
Kursiyer Aileleri

“Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar için Kariyer Meselesi” projesinin ana aktivitelerinden birini oluşturan “Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu”na katılan 30 kız öğrencinin ailesi, projenin sosyal etkisinin belirgin olarak gözüktüğü paydaş guruplarından diğeri oluşturmaktadır.

Kursiyer ailelerinin profili

Projeye dahil olan kursiyerlerin ailelerinden anket çalışmalarına katılanlarının %67'sini anneler oluşturmaktadır. Geri kalanı ise büyükanneler (%13), ağabey ya da ablalar (%10), babalar (%7) ve halalardan (%3) oluşmaktadır (bkz. Velilerin Dağılımı). Ayrıca, aileler de kursiyerler gibi evdeki ortalama çocuk sayısının 4 olduğunu belirtmiştir.

Velilerin dağılımı

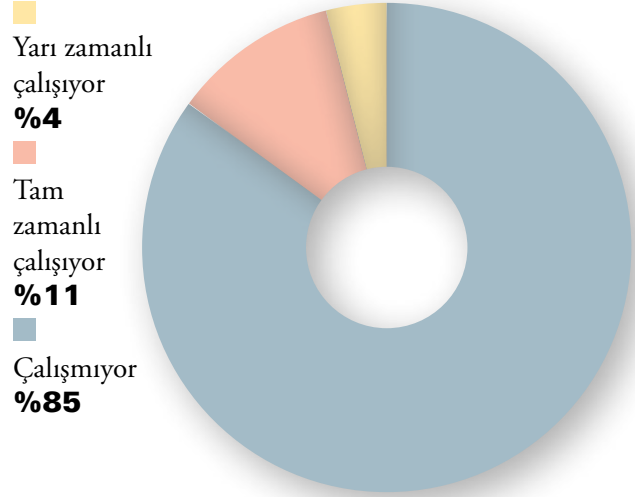

beceri kazandırmaya çalıştık. Kursiyerlerimizin hepsinin kız olması takı konusunda tasarım ve üretim yapmayı oldukça kolaylaştırdı. Takı tasarımı eğitmenimizin yönlendirmesiyle kızların zihninde canlandırdığı veya isteği bir modeli kâğıda aktarması oldukça zevkli bir süreçti. Tasarladığı veya istediği bir ürünü de ortaya koymak düşündüğümde daha kolay oldu. Kursun mesleki beceri kazandırmanın yanı sıra kariyer rehberliği gibi önemli bir amacı da vardı. Bu kapsamda yapılan çalışmalar gelecekte kursiyerlerin bu alanda veya farklı alanlarda girişimci olma fikrini filizlendirdi.

Nizamettin EMİROĞLU
Kuyumculuk Eğitmeni

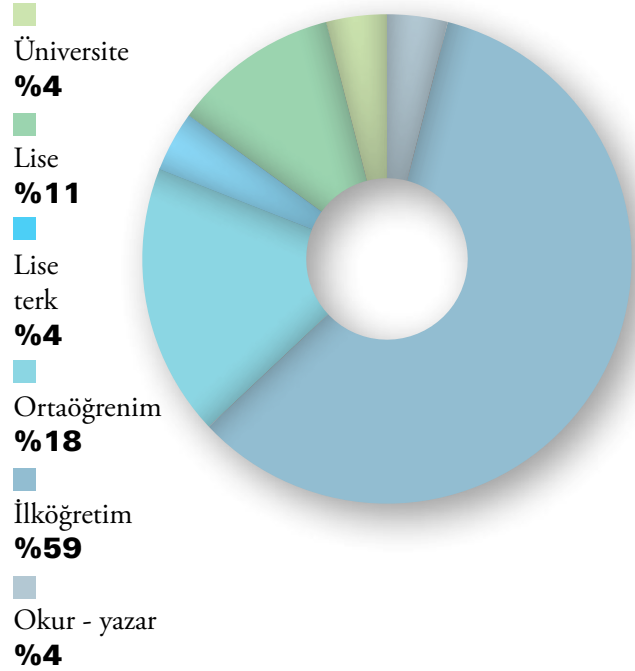
Ailelerin %85'i çalışmadığını belirtmiştir. Bu cevabı veren aile üyelerinin tamamı kadınlardan oluşmaktadır. Kadınların bazıları (%4) ise yarı zamanlı çalıştığını belirtmiştir. Tam zamanlı çalışanların tamamı ise ailelerdeki yetişkin erkeklerden (genellikle baba ve ağabeylerden) oluşmaktadır.

Velilerin çalışma durumu

Ailelerin yarısından fazlası (%59) ilköğretim mezunu; %18'i ortaöğretim mezunu; %11'i ise lise mezunudur. Geriye kalanlardan %4'ü okur - yazar, %4'ü liseyi terk, ve %4 üniversite mezunudur.

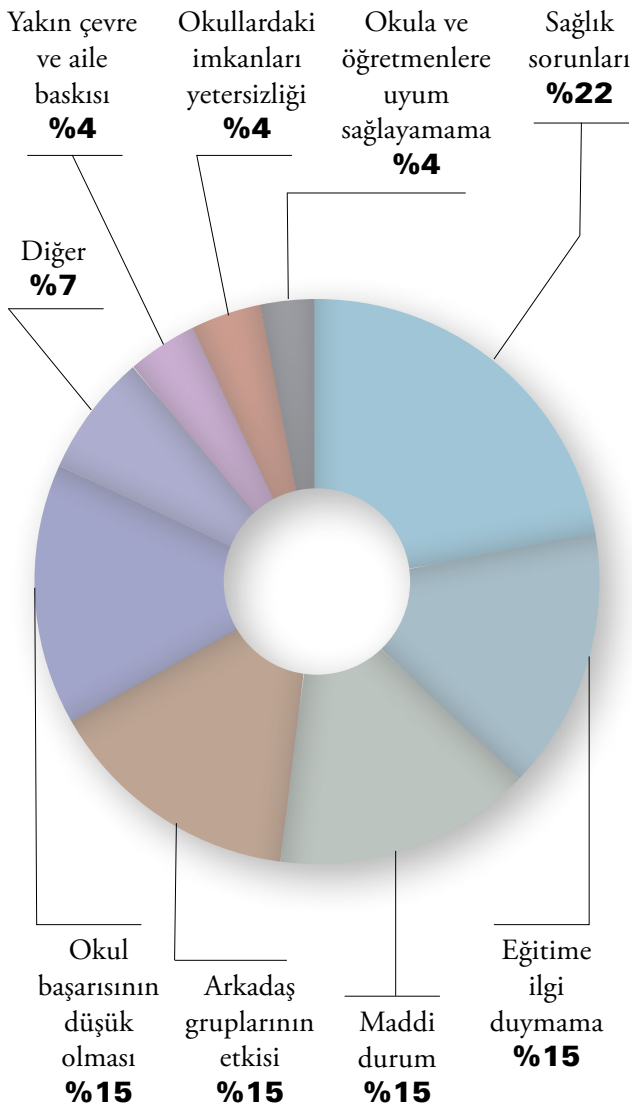
Velilerin eğitim durumu

Veliler kız çocuklarının neden okula devam etmediği ve neden devam konusunda sorun yaşadıkları sorulduğunda aşağıdaki cevapları vermiştir. Aileler kızlarının okula gitmeme nedenlerini başlıca:

- %22 oranında sağlık sorunları;
- %15 oranında okul başarısının düşük olması;
- %15 oranında eğitime ilgi duymamaları;
- %15 oranında maddi durumlar;
- %15 oranında da arkadaş gruplarının etkisi (ve akran zorbalığı) olarak tanımlamıştır.

Velilere göre kız çocuklarının okula devam etmeme nedenleri

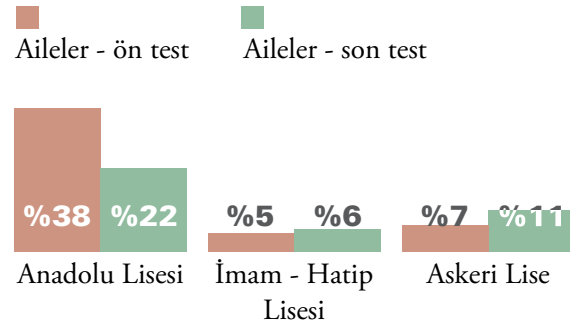
Kursiyer ailelerindeki değişim

Ailelerin Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri ile ilgili algıları olumlu yönde değişti

Kız çocuklarını kursa kaydettiren ailelerin ön ve son test sonuçlarına bakıldığında ailelerin mesleki ve teknik Anadolu liseleriyle ilgili algılarının olumlu yönde değiştiği görülmektedir. Kursa kayıt yaptırmadan önce aileler Anadolu liselerini, mesleki ve teknik Anadolu liselerine oranla daha fazla tercih ederken; kurstan sonra mesleki ve teknik Anadolu liselerini tercih etme oranlarının %28 oranında arttığı görülmektedir.

Ayrıca, ailelere yapılan son testte ailelerin neredeyse tamamı (%92) mesleki ve teknik Anadolu liseleriyle ilgili fikirlerinin olumlu yönde değiştiğini dile getirmiştir. Geriye kalan %8'i ise bu konudaki fikirlerinin olumlu yönde değişmediğini çünkü zaten daha önceden de tercih edecekleri lise türünün Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi olduğunu belirtmiştir.

Aşağıdaki lise türlerinden hangisine / hangilerine kızınızı / kursa kayıt olan yakınınızı göndermeyi tercih edersiniz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Ailelerin Mesleki ve Teknik Anadolu

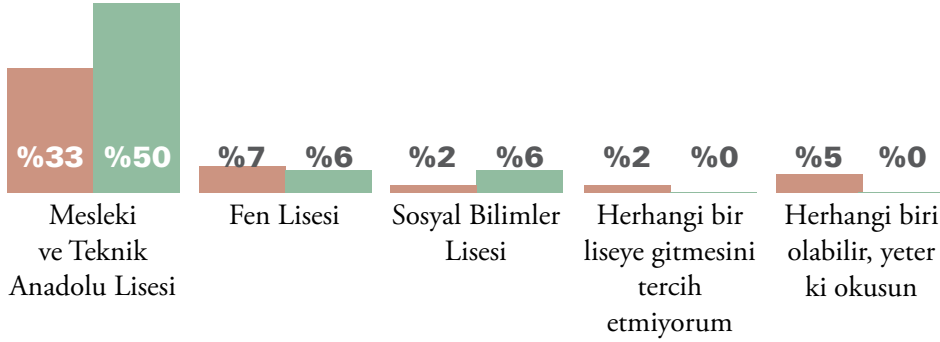
Kesinlikle katılıyorum	Oran (%)
Mesleki ve teknik Anadolu liseleriyle ilgili fikrim olumlu yönde değişti.	83

Ailelerin kız çocuklarının da meslek sahibi olabilecekleri algısı oluştu

Kursiyer ailelerine yapılan son testte ailelerin neredeyse tamamı (%92) kızlarının bir meslek sahibi ve/veya iş sahibi olabileceklerini düşündüklerini belirtmiştir. Bu da ailelerin kurs sayesinde kız çocuklarının da meslek sahibi olabileceklerini düşünmeye başladıklarını göstermektedir.

Ailelerin kızlarının geleceği ve iş kurma hakkında düşündükleri

	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Cevapsız
Kızımın /yakınımın bir meslek sahibi ve/veya iş sahibi olabileceğini düşünüyorum.	%92	%0	%0	%8	%0

Liseleri ile ilgili görüş ve fikirleri

Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Cevapsız
%9	%0	%8	%0

Projenin Genel Değerlendirmesi

1 Kasım 2015 ile 31 Ekim 2016 tarihleri arasında yürütülen “Kızlar İçin Meslek Lisesi, Anne - Babalar için Kariyer Meselesi” projesi hedef ve taahhütlerini yerine getirmiş; hatta bazı aktiviteleriyle hedeflenenden daha iyi bir performans sergilemiştir. Projenin aktiviteleri hedef kitle üzerinde olumlu sonuçlar doğurmuştur. Projenin performans değerlendirmesine bakıldığından aşağıdaki tablo ortaya çıkmaktadır:

Projenin ana aktiviteleri

Hedeflenen aktiviteler	Hedef	Gerçekleşme durumu
Ev ziyaretleri	<ul style="list-style-type: none"> 2.500 hanenin ziyaret edilmesi	<ul style="list-style-type: none"> 2.578 hane ziyaret edildi.
Rehberlik Eğitimleri Hizmetleri	<ul style="list-style-type: none"> 250 kişinin eğitimden faydalanması	<ul style="list-style-type: none"> 41 eğitim verildi. 954 kişi katıldı.
Muhtar ziyaretleri	<ul style="list-style-type: none"> Rakamsal hedef bulunmuyor	<ul style="list-style-type: none"> 74 muhtar birebir ziyaret edildi.
Kız öğrencilere yönelik “Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu”	<ul style="list-style-type: none"> 4 ay boyunca gerçekleşmesi Bölgeden liseye devam etmeyen ya da devam oranlarında sorun yaşayan 30 kız öğrencinin katılımı	<ul style="list-style-type: none"> Kurs 4 ay boyunca gerçekleşti. Bölgeden liseye devam etmeyen ya da devam oranlarında sorun yaşayan 30 kız öğrenci katıldı.

Projenin ana aktivitelerini destekleyici nitelikteki ek aktivite

Hedeflenen aktiviteler	Hedef	Gerçekleşme durumu
Bölgedeki kız öğrencilere yönelik Okul Seminerleri	<ul style="list-style-type: none"> 10 okulda gerçekleştirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> 10 okulda gerçekleşti. 1.511 kız öğrenci katıldı.

Projenin diğer aktiviteleri

Hedeflenen aktiviteler	Hedef	Gerçekleşme durumu
Proje Açılış ve Kapanış Toplantıları	<ul style="list-style-type: none"> • 1 açılış toplantısı gerçekleşmesi • 1 kapanış toplantısı gerçekleşmesi • Eğitim kurumu, STK temsilcileri, kız öğrenciler ve ailelerinden oluşan toplam 450 kişinin katılımı	<ul style="list-style-type: none"> • 1 açılış toplantısı gerçekleşti. • 1 kapanış toplantısı gerçekleşti. • Eğitim kurumu, STK temsilcileri, kız öğrenciler ve ailelerinden oluşan toplam 492 kişi katıldı.
İnternet sitesi	<ul style="list-style-type: none"> • 1 adet sitenin açılması • Sitenin aktif kullanılması	<ul style="list-style-type: none"> • Projenin 2. ayından itibaren http://www.mesleklikesikariyermeselesi.com/ adresli internet sitesi aktif hale getirildi. • Site proje boyunca sürekli olarak güncellendi.
Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu Müfredat Kitapçığı	<ul style="list-style-type: none"> • Kitapçığın oluşturulması • Kursu katılan 30 kız öğrenciyeye dağıtılması	<ul style="list-style-type: none"> • Kitapçık oluşturuldu. • Kursu katılan 30 kız öğrenciyeye dağıtıldı. • Projenin internet sitesinde açık kaynak olarak paylaşıldı.
Kariyer Rehberi Kitapçığı	<ul style="list-style-type: none"> • Kitapçığın oluşturulması • Kursu katılan 30 kız öğrenciyeye dağıtılması	<ul style="list-style-type: none"> • Kitapçık oluşturuldu. • Kursu katılan 30 kız öğrenciyeye dağıtıldı. • Projenin internet sitesinde açık kaynak olarak paylaşıldı.

Projenin en uzun soluklu ve dolayısıyla sosyal etkisinin gözlemlenebildiği aktivitesi olan “Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Kursu”nun doğrudan paydaşları olan kursiyerler ve dolaylı paydaşları olan kursiyer aileleri

üzerinde olumlu sosyal etki yarattığı gözlemlenmiştir. Bu iki paydaş üzerinden yapılan sosyal etki analizine bakıldığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Paydaşlar	Sonuçlar (değişim)
1. Kursiyerler	<ul style="list-style-type: none"> • Mesleki becerileri gelişti. • Benlik saygıları (özsaygıları) arttı. • Aile ilişkilerinde iyileşme oldu. • Meslek lisesi ile ilgili algıları olumlu yönde değişti. • Geleceğe yönelik hedefleri arttı.
2. Kursiyer Aileleri	<ul style="list-style-type: none"> • Meslek lisesi ile ilgili algıları olumlu yönde değişti. • Kız çocuklarının da meslek sahibi olabileceği konusunda algısı oluştu.

Projenin çıktılarının ve bu raporda yer alan durum tespitinin, önümüzdeki dönemlerde Hatay ilinde bu kapsamda yapılacak herhangi bir proje için referans oluşturacağına inanıyoruz.

Projenin olumlu etkilerine rağmen, ileride gerçekleştirilebilecek buna benzer ya da devam

niteliğinde olabilecek projelerin kurgu aşamasında, niceliksel hedeflerinin daha az, niteliksel hedeflerinin daha derin, aktivitelerin daha uzun soluklu tasarlanmasını öneriyoruz. Projelerin bu şekilde tasarlanması, projenin sosyal etkisinin büyümesine destek olacak ve projenin tekrarlanabilir olmasını kolaylaştıracaktır.

Projenin genel değerlendirmesi

“Kızlar için Meslek Lisesi, Anne - Babalar için Kariyer Meselesi” projesi aktiviteleri ile paydaşları üzerinde olumlu etkiler yaratmayı başarmıştır. Aynı zamanda, Hatay ilindeki lise çağındaki kız çocuklarının eğitim hayatına devam etmemeleri konusunda önemli bir durum tespiti ortaya koymuştur.

Son Söz

Türkiye’de geçmiş yıllarda “kız çocuklarının okullaştırılmaması” sorunu, günümüzde “kız çocuklarının okula devam oranlarının artırılması” boyutuna dönüşmüş; okula kaydı olan ancak çeşitli sebeplerle okula devam edemeyen kız çocukların eğitimlerini sürdürmeleri ve tamamlamalarına odaklanılmasını gerektirmiştir. Tüm bunlara ek olarak, Türkiye’de kız çocuklarının aileleri mesleki ve teknik Anadolu liselerine sıcak bakmamaktadırlar. Oysa ki, mesleki ve teknik Anadolu liselerinin nitelikli işgücünün ekonomiye kazandırılması ve Türkiye’nin kalkınmasındaki rolü büyüktür. Tüm bu nedenlerle Türkiye’de kız çocuklarının mesleki ve teknik Anadolu liselerine gitmeleri ve bu okullara devam oranlarının artırılması konusu büyük önem taşımaktadır.

“Kızlar için Meslek Lisesi, Anne - Babalar için Kariyer Meselesi” projesi, yukarıda değinilen sorunlara yönelik aktiviteler yürütmüştür. Proje, 12 ay gibi sosyal etkinin gözlemlenmesi açısından kısa bir sürede tüm paydaşları üzerinde olumlu etkiler yaratmıştır. Etkilerinin yanı sıra, proje kapsamında yapılan aktivitelerden bazıları Hatay ili için lise çağındaki kız çocuklarının eğitim hayatına devam etmemelerine dair önemli bir durum tespitidir ve ilerleyen dönemlerde gerçekleştirilebilecek projeler için temel oluşturabilecek niteliktedir.

Türkiye’de mesleki ve teknik liselerin algısının olumlu yönde değişmesi ve kız çocuklarının okula devam oranlarının artırılması için bu gibi çalışmaların yaygınlaşması gerektiğine inanmaktayız.

Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nin kendi bünyesinde gerçekleştirmiş olduğu bu projenin sonuçlarını bu raporla kamuoyu ile paylaşımının, bu konuda çalışma yapan kamu, sivil toplum ve özel sektörde yer alan tüm taraflara ilham verici ve yol gösterici olmasını diliyoruz.

Mikado Sürdürülebilir Kalkınma Danışmanlığı

Bu rapor Mikado Sürdürülebilir Kalkınma Danışmanlığı tarafından hazırlanmıştır.

www.mikadoconsulting.com

Bu yayın Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin mali katkısıyla hazırlanmıştır.

Bu yayının içeriğinden yalnızca Hatay Erol Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi sorumludur ve bu içerik hiçbir şekilde Avrupa Birliği veya Türkiye Cumhuriyeti'nin görüş ve tutumunu yansıtmemaktadır.